

## Suunnittelutarveratkaisupäätös (MRL 137 §), 286-425-24-1, 286-425-7-48, Hatin aurinkovoimala, osa-alue C

6377/10.03.00.03/2023

### Teknisen lautakunnan lupajaosto 08.05.2024 § 26

**Valmistelija:** kaavoitusinsinööri Olli Ruokonen, puh. 020 615 9235, olli.ruokonen(at)kouvola.fi

#### Selostus ja perustelut

Tämä suunnittelutarveratkaisu koskee aurinkovoimalan rakentamista. Hankkeeseen sovelletaan MRL 16 §:n suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä, sillä hanke edellyttää ympäristövaikutustensa merkittävyyden vuoksi tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Rakentaminen edellyttää ennen rakennuslupakäsittelyä tehtävää suunnittelutarveratkaisua. Tässä suunnittelutarveratkaisussa on arvioitu MRL 137 §:ssä säädettyjen rakennusluvan myöntämisen erityiset edellytykset.

#### Hakija

Ilmatar Solar Development Oy, hankekehityspäällikkö Sanni Kontinen, sanni.kontinen(at)ilmatar.fi, puh. +358 40 675 6088

#### Rakennuspaikka

Hankealue sijaitsee Vuohijärven kaupunginosassa Anttilan kylän itäpuolella. Hankealueen (C) pinta-ala on n. 25,1 ha. Rakennuspaikka muodostuu kiinteistöistä 286-425-24-1 ja 286-425-7-48, joista Ilmatar Solar Development Oy on vuokrannut osia aurinkovoimalan rakentamista varten. Rakennuspaikalla ei ole osoitetta. Hakemuksessa rakennuspaikalle on esitetty kulku Pirttiahontieltä.

#### Rakennushanke

Ilmatar Solar Development Oy (myöhemmin 'hakija') hakee Kouvolan kaupungilta suunnittelutarveratkaisua maa-asenteisen aurinkosähkön tuotantoalueen, eli aurinkovoimalan rakentamiseksi. Aurinkovoimala koostuu aurinkopaneelientistä, keskijännitemuuntajakonteista, huoltoteistä ja kaapeloinneista. Hakijan tavoittelema voimalakokonaisuus käsittää kaikkiaan neljä toisistaan erillistä osa-aluetta, joista jokaiselle haetaan omaa suunnittelutarveratkaisua. Tämä suunnittelutarveratkaisu koskee osa-aluetta C, jonka pinta-ala on n. 25,1 ha.

#### Kohteen tiedot

Kaavatiedot

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa tai yleiskaavaa.

Alueella on voimassa Kymenlaakson maakuntakaava 2040. Suurimmalle osalle osa-alueen C rakennuspaikasta ei kohdistu maakuntakaavassa aluevarauksia eikä rakentamisrajoituksia. Maakuntakaavassa on osoitettu koko maakuntakaava-alueeseen liittyviä mm. Kymijoen, rannikon ja saariston tulvaherkkiä alueita, vesistöjen yhtenäisen rantaviivan säästämistä, uusiutuvan energian järjestelmien edellytysten selvittämistä, tuulivoimaa, vaelluskaloja, seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikköjä, Natura2000-alueita, muinaisjäänöksiä, kestäviä liikkumistapoja sekä reitistöjen jatkuvuutta koskevia suunnittelumääräyksiä.

Rakennuspaikan eteläosaan kohdistuu maakuntakaavassa turvetuotantoalueen merkintä (EOt). Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueiksi soveltuvia, luonnontilaltaan pitkälle muuttuneita turvealueita, joiden ottotoiminnan edellytykset on selvitetty. Merkinnän suunnittelumääräys: *Turvetuotantoalueiden käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin, turvetuotannon osuus kokonaiskuormituksesta sekä tuotantopinta-alan poistumat.*

Kouvolan kaavoituskatsauksessa ja -ohjelmassa 2024 ei ole esitetty kaavasunnittelukohteita hakemuksen mukaiselle rakennuspaikalle

#### Rakennusjärjestys

Kouvolan rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.2.2021. Muulle kuin asutuskäyttöön tarkoitettulle rakennuspaikalle rakennusten/rakennelmien lukumäärä ja rakennusten enimmäiskoko harkitaan rakennuspaikan käyttötarkoituksen ja olosuhteiden perusteella rakennuslupahakemuksen yhteydessä.

Rakennusjärjestyksessä ei ole erityisiä suuren mittakaavan aurinkovoimarakentamista koskevia määräyksiä.

#### **Mistä päätöstä haetaan**

Haetaan MRL 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua. Hankkeeseen sovelletaan MRL 16 §:n suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä, sillä hanke edellyttää ympäristövaikutustensa merkittävyyden vuoksi tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Hankkeessa ei ole poikkeamisluvan tarvetta.

#### **Päätösvallan peruste**

Suunnittelutarveratkaisu käsittää MRL 137 §:n mukaisen rakennusluvan erityisten edellytysten arvioinnin suunnittelutarvealueella ennen rakennusluvan myöntämistä.

Kouvolan kaupungin 1.6.2023 voimaan tulleen hallintosäännön mukaan teknisen lautakunnan lupajaosto päättää rakennusluvan erityisistä edellytyksistä (suunnittelutarveratkaisu) suunnittelutarvealueella MRL

137 §:n mukaisesti. Teknisen lautakunnan lupajaosto on siirtänyt suunnittelutarveratkaisuja koskevaa toimivaltaansa kaupunginarkkitehdille lukuun ottamatta tuuli- ja aurinkovoimaloita koskevia suunnittelutarveratkaisuja. Näin ollen teknisen lautakunnan lupajaosto on päätösvaltainen aurinkovoimalaa koskevassa rakennusluvan erityisten edellytysten arvioinnissa, eli suunnittelutarveratkaisusta päättämisessä.

### **Hakijan lyhyt selostus rakentamistoimenpiteistä, perustelut ja keskeiset vaikutukset**

Tässä kappaleessa kuvatus hakijan lyhyen selostuksen rakentamistoimenpiteistä, perusteluista ja vaikutuksista lisäksi hakija on liittänyt hakemukseen kattavan hakemussuunnitelman (Aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisun hakemussuunnitelma, Kouvola Hatti, 15.12.2023, WSP Finland Oy) sekä muita selvityksiä. Hakemussuunnitelma on raporttimuotoinen kuvaus hankkeesta ja suunnitelmassa on seikkaperäinen kuvaus suunnitellusta rakennushankkeesta.

Hakijan lyhyt selostus rakentamistoimenpiteistä, perustelut ja keskeiset vaikutukset:

*Ilmatar Solar Development Oy rakentaa Hatin aurinkovoimapuiston (aurinkovoimalaitos) Kouvolaan. Hankekokonaisuus koostuu neljästä toisistaan irrallisesta alueesta, joille haetaan suunnittelutarveratkaisuja erillisillä hakemuksilla. Osa-alueet on nimetty kirjaintunnuksin A-D. Tämä hakemus koskee hankealuetta C.*

*Hankealue C sijoittuu kiinteistöille 286-425-24-1 ja 286-425-7-48 ja sen likimääräinen keskipiste 6767335 N, 495496 E koordinaatistossa ETRS-TM35FIN.*

*Aurinkovoimapuisto koostuu aurinkopaneeleista, niitä tukevista paneelitelineistä perustuksineen, inverttereistä, stepup-muuntamoista ja niitä yhdistävistä maakaapeleista sekä huoltoteistä ja näitä alueita mahdollisesti ympäröivistä suoja-aidoista. Aurinkovoimapuisto sijoittuu kokonaisuudessaan liitteessä esitetylle noin 67,9 ha kokoiselle toimenpidealueelle, josta hankealue C on 25,1 ha.*

*Suunnittelutarveratkaisu ei ole ristiriidassa alueen muun maankäytön kanssa, eikä se johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen.*

*Aurinkovoimala ei aiheuta haittaa Kouvolan kaupungin asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle (MRL 137 §).*

*Aurinkovoimala on yhteensovitettavissa muiden maankäytön toimintojen kanssa niin, että se ei haittaa yhdyskuntatekniikan kehittämistä, liikenneväylien toteuttamista tai kunnan palveluiden kehittämistä eikä aiheuta haitallista yhdyskuntakehitystä (MRL 137 §).*

*Aurinkovoimala ei aiheuta merkittävää maisemahaittaa sen jäädessä hyvin paikalliseksi, eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Aurinkovoimala ei aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. (MRL 137 §).*

*Hankkeen toteutuminen edesauttaisi Suomen energiahuollon omavaraisuutta ja nopeuttaisi siirtymää päästöttömiin energialähteisiin.*

### **Naapureiden kuuleminen ja muistutukset**

Ennen asian ratkaisemista naapureille ja muille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa, on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Kaupunki on kuullut rakennuspaikan lähinaapurit kirjeitse. Kuuleminen tehtiin sekä suunnittelutarveratkaisua että rakennuslupaa varten. Kaakkois-Suomen ELY-keskusta kuultiin sekä rakennuspaikan naapurina että lausunnon antajana.

Hakemuksesta oli MRL 173 § 1 momentissa tarkoitettujen asianosaisten lisäksi tarve kuulla osallisia laajemmin, joten hakemuksesta kuulutettiin Kouvolan Sanomissa ja Kouvolan kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 17.1.2024. Osallisilla oli mahdollisuus ilmaista mielipiteensä hakemuksesta 16.2.2024 mennessä. Hakemusaineisto oli 17.1.-16.3.2024 välisenä aikana tutustuttavissa Kouvolan kaupungintalon info-pisteessä (Tori-katu 10) sekä Kouvolan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa [www.kouvola.fi/suunnitelmat](http://www.kouvola.fi/suunnitelmat)

**Muistutus 1:** Huomautus koskien alustavaa sähkönsiirtoreittiä.

Pyydämme ystävällisesti teitä huomioimaan punaisella merkityn kohdan alustavassa sähkönsiirtoreitin suunnittelussa, toivoisimme että reitti ei kulkisi tästä kohdasta sillä se on yksityishenkilön piha-aluetta.

Kyseisellä alueella on yksityistie jota pitkin reitti on piirretty, yksityistien reunassa on muun muassa kiinteistön oma käyttövesikaivo ja siihen liittyvät vesijohtovedot. Lisäksi kiinteistö vastaa yksin myös tiestä joka alkaa Aholankaaresta ja jatkuu talon ohi.

Eikö olisi mahdollista siirtää tuota reittiä kulkemaan kohti yölämminkangasta jolloin reitti olisi lyhyempikin.

Muistutus sisälsi karttaliitteen.

**Valmistelijan vastine:** Tällä suunnittelutarveratkaisulla ei päätetä rakennuspaikan ulkopuolisten kaapelointien sijoittamisesta. Palaute on välitetty huomioon otettavaksi Ilmatar Solar Development Oy:lle jatkosuunnittelua varten.

**Hakijan vastine:** Suunnittelutarveratkaisuhakemuksessa esitetty sähkönsiirtoreitti on alustava. Sähkönsiirron linjaus suunnitellaan tarkemmin hankkeen myöhemmässä

vaiheessa ja maakaapelin sijoittamiseen haetaan tarvittavat luvat erikseen.

Suunnittelutarveratkaisuhakemusta koskeva päätös koskee vain hankealueita. Sähkönsiirtoa koskevat muistutukset otetaan huomioon sähkönsiirtoreitin tarkemmassa suunnittelussa.

**Muistutus 2:** Haluan tuoda esiin muutamia asioita koskien suunniteltua alustavaa siirtokaapelireittiä. Aholankaaren 123-126 kohdalla kaapelin sijoittaminen maastoon tulee olemaan erittäin hankalaa. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti kulkee em. kiinteistöjen välistä Aholankaaren tietä pitkin. Kyseisen tiealueen kohdalla kulkee useita sähkökaapeleita, useita lämmönkeruuputkistoja, vesijohto- ja viemäriputkistoja, salaojia sekä valokuituverkko. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti kulkisi näiden kaikkien kaapelien ja putkien kohdalla, eikä niitä ole mahdollista kiertää. Näiden ohittaminen/ylittäminen ilman vaurioita on erittäin haasteellista, ellei mahdotonta.

Toinen huomioitava asia on, että kyseisellä tiealueella kallio tulee hyvin lähelle maan pintaa. Tien molemmin puolin kallio on pinnassa. Tämä tuo lisähaasteita ja -kustannuksia siirtokaapelin vetämiseen.

Pyydänkin ystävällisesti, että tutkisitte myös muita vaihtoehtoja siirtokaapelin vetämiseen. Esimerkiksi Torasjoen eteläpuolen kautta kulkevaa reittiä hyödyntäen kenties Vierulantietä ja Yölammentietä siirtoreitti lyhenisi ja olisi myös siltä osin kustannuksiltaan edullisempi vaihtoehto.

**Valmistelijan vastine:** Tällä suunnittelutarveratkaisulla ei päätetä rakennuspaikan ulkopuolisten kaapelointien sijoittamisesta. Palaute on välitetty huomioon otettavaksi Ilmatar Solar Development Oy:lle jatkosuunnittelua varten.

**Hakijan vastine:** Suunnittelutarveratkaisuhakemuksessa esitetty sähkönsiirtoreitti on alustava. Sähkönsiirron linjaus suunnitellaan tarkemmin hankkeen myöhemmässä vaiheessa ja maakaapelin sijoittamiseen haetaan tarvittavat luvat erikseen.

Suunnittelutarveratkaisuhakemusta koskeva päätös koskee vain hankealueita. Sähkönsiirtoa koskevat muistutukset otetaan huomioon sähkönsiirtoreitin tarkemmassa suunnittelussa.

**Muistutus 3:** Maankäyttö- ja rakennusasetuksen §86 mukainen muistutus koskien Ilmatar Solar Development Oy:n Hatin aurinkovoimalaitoksen suunnittelutarveratkaisu- ja rakennuslupahakemuksia.

Ilmatar Solar Development Oy:lle ei tule myöntää lupaa voimalaitoksen rakentamiseen seuraavien seikkojen vuoksi:

1. Kouvolan kaupungin toimeksiannosta hankkeesta toteutettu luontoselvitys suosittaa, että hanketta ei toteuteta alueille 1-4. (Osa-alueet A, B ja C).
2. Luontoselvityksen mukaan kohteesta on tehty havainto liito-oravista, ja löydetty niiden jätöksiä. Liito-orava on uhanalainen laji, ja luonnonsuojelualin perusteella tiukasti suojeltu.
3. Alueen läheisyydessä sijaitseva luonnontilainen noro on vesilain 11 § mukaisesti suojeltava kohde.
4. Suomen voimassa oleva hallitusohjelma suosittaa, että aurinkovoimaa ei rakenneta viljelyskelpoisille pelloille. (Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.5.2023)
5. Anttilan alue ja Pihlajasaaren kylä on Kymenlaakson liiton maisema-alueiden inventoinnissa vuonna 2014 todettu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi.
6. Kymenlaakson maakuntakaavassa myös Pihlajasaaren kylä on merkitty nimikkeellä ”Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue”.
7. Kymmenien hehtaarien alueen kattavista useita metrejä korkeista aurinkopaneelirivistoista aiheutuu asukkailla pysyvä ja merkittävä maisemahaitta. Näin suuren voimala-alueen maisemointi ei ole mahdollista.
8. Kohdealueen mahdollisesta aitaamisesta alueen asukkaille aiheutuva pysyvä estehaitta.
9. Hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi paikalliselle hiekkatiestölle ja tietä reunustavalle puustolle merkittävää rakentamisaikaista ympäristöhaittaa. Rakennusvaihe vaatii myös alueen puuston hakkuita.
10. Kiinteistön [REDACTED] rakennusaikainen melu- ja estehaitta. Pirttiahontie kulkee kiinteistön pihapiirin läpi n. 15 metrin etäisyydellä asuinrakennuksesta ja 2 metrin etäisyydellä autokatoksesta. Pihapiirin tieosuus ei kestä hankkeen rakennusvaiheen raskasta liikennettä, ja raskas rekkaliikenne heikentäisi pihapiirin turvallisuutta.
11. Hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi merkittävän haitan alueen virkistyskäytölle. Alue on asukkaiden säännöllisessä virkistyskäytössä.
12. Hankkeen taustalla on ulkomainen venture capital -sijoitusyhtiö Omnes Capital. Toimiala on uusi ja volatiili, joka lisää hankkeen taloudellisia riskejä.
13. Mahdollisessa konkurssitilanteessa varaton konkurssipesä ei vastaa miljoonien eurojen kustannuksista, jotka se jättää jälkeensä. ”Ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain 1 §:n mukaan ympäristövahinkona korvataan tietyllä alueella harjoitetusta toiminnasta aiheutunut vahinko, joka on ympäristössä aiheutunut mm. veden tai

maaperän pilaantumisesta. – Lain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan korvausvelvollisuus on sillä, jonka harjoittamisesta toiminnasta ympäristövahinko johtuu. Vallitsevan tulkinnan mukaan konkurssipesä ei olisi massavelkaisessa vastuussa velallisen toiminnassa aiheutetusta ympäristövahingosta.” (Lainauksen lähde: Poliisiammattikorkeakoulun Ympäristöseminaari, konkurssiylitarkastaja Antti Kurikka 28.11.2019.)

14. Yrityksen taloudellisten ongelmien tai toimialan murroksen aiheuttaman toiminnan lakkaamisen myötä lasku lankeaa Kouvolan asukkaille maksettavaksi, ja haitat jäävät paikallisille asukkaille kärsittäväksi.

15. Alue ja sen ympäristö on ollut viime vuosina Puolustusvoimien säännöllisessä harjoituskäytössä.

16. Maankäyttö- ja rakennuslain 4 § säätelee kansallisesta turvallisuudesta alueidenkäytössä seuraavaa: ”Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä.”

17. Aurinkopaneelien kierrätys ei ole tällä hetkellä taloudellisesti kannattavalla tavalla lainkaan mahdollista. Paneelien oikeaoppinen kierrätys ei ole mahdollista ilman paneelien purkamista osiin, joka on erittäin kallista.

18. Aurinkopaneelien telineet vaativat betoniset perustukset peltomaahan upotettuna. Hankkeen suunnitelmassa on esitelty paneelien maanpäälliset rakenteet, mutta peltomaahan paalutettavien perustusten rakennetta ei ole selvitetty.

19. Suomen huoltovarmuus heikentyy, jos hanke toteutetaan. Jos oletettavasti tuhansia betonisia perustusrakenteita ei pureta, pelloilla ei voida enää koskaan viljellä mitään.

20. Aurinkopaneelien epäeettisyys ja tuotantoon liittyvä pakkotyön riski. Kiinassa tuotettu paneelimateriaali polypii on lisätty Yhdysvaltojen työministeriön ylläpitämälle listalle pakkotyöllä tuotetuista tuotteista.

21. Yhdenvertaisuuslaki 5 § - Viranomaisen velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta. Viranomainen ei voi asettaa yhden kiinteistönomistajan etuja alueen muiden kiinteistönomistajien etujen edelle.

22. Alueen muiden kiinteistöjen arvo alenee merkittävästi, jos hanke toteutetaan. Alueen omakotitalokiinteistöt eivät ole houkuttelevia ostokohteita, jos naapurissa on kymmenien hehtaarien aurinkovoimala.

23. Teollisen mittakaavan aurinkovoimaloiden vaikutuksista ihmisten terveyteen ei ole pitkäkestoisissa tutkimuksissa tutkittua tietoa.

24. Rikkoitunut aurinkopaneeli on jätettä, eikä jäte kuulu luontoon. Yrityksen ei kuitenkaan ole taloudellisesti kannattavaa poistaa tai korjata yksittäisiä paneeleita voimalassa, joka käsittää kymmeniä tuhansia paneeliyksiköitä. Aurinkopaneelien jäteongelmat tulevat tietoisuuteen ja suureksi ongelmaksi lähivuosikymmeninä.

25. Suomen perustuslaki 20 §: ”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.”

**Valmistelijan vastine:** Vastine on kirjattu vastaamaan muistutuksen numerointia. *Päätöksen perustelut* -osio sisältää kattavat perustelut suunnittelutarveratkaisulle.

1-3.: Alueelle on tehty luontoselvitys, jonka hakija Ilmatar Solar Development Oy on tilannut ja liittänyt suunnittelutarveratkaisuhakemukseen. Kouvolan kaupunki ei ole antanut toimeksiantoa luontoselvityksen tekemisestä. Luontoselvityksessä arvokkaiksi havaitut kohteet on jätetty rakentamistoimenpiteiden ulkopuolelle, eivätkä ne ole vaarassa suunnitellun rakentamisen myötä.

4. Hallitusohjelma ei muodosta valtakunnallisia rajoitteita aurinkovoimaloiden sijoittelulle, eikä hallitusohjelmaa voida ottaa huomioon lupaharkinnassa esimerkiksi siten, että yksinomaan hallitusohjelmaan vedoten jonkin rakennushankkeen lupa evättäisiin. Kielteisen lupapäätöksen perustelemisen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupa-asioissa hallitusohjelman kirjauksilla olisi selkeä menettelyvirhe.

5-6.: Maiseman arvoalueet sijaitsevat tämän suunnittelutarveratkaisuhakemuksen alueen ulkopuolella, eikä suunniteltu rakentaminen uhkaa muistutuksessa mainittujen kulttuuriympäristöjen arvoja.

7. Muistuttajan asuinrakennus sijaitsee useiden satojen metrien päässä voimala-alueesta. Muistuttajan pihapiirin ja voimalaitosalueen välissä on runsaasti metsää, eikä asuinpihapiiristä ole näköyhteyttä voimala-alueelle. Maisemavaikutukset muistuttajan asuinpaikalle ovat vähäisiä.

8. ja 11. Suunnitellut voimalat sijaitsevat pelloilla. Viljelyspelloilla liikkuminen kasvukauden aikana ei kuulu jokaisenoikeuksiin. Voimalat eivät muodosta kovin laajoja maastoesteitä ja ne on mahdollista kiertää. Liikkuminen alueella virkistystarkoituksissa voi käytännössä tapahtua



kasvukauden ulkopuolella ja talviaikaan. Voimala-alueet on helppo kiertää esim. hiihtäen liikkeessa.

9-10. Rakentamisaikaisia haittavaikutuksia voi esiintyä. Rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä yms. on neuvoteltava erikseen.

12-14. Suunnittelutarveratkaisua koskevassa harkinnassa käsitellään maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaisia rakennusluvan erityisiä edellytyksiä. Kaikkeen rakentamiseen liittyy taloudellinen riski. Taloudellisen riskin arviointi ei kuulu MRL 137 §:n mukaiseen rakennusluvan erityisten edellytysten harkintaan.

15-16. Puolustusvoimilta on pyydetty lausunto suunnittelutarvehakemuksesta, eikä Puolustusvoimilla ole lausuttavaa asiasta. Hanke ei vaikeuta Puolustusvoimien toimintaa, rajavalvontaa, väestönsuojelua tai huoltovarmuutta. Toteutuessaan aurinkovoimala parantaa Suomen kansallista huoltovarmuutta, sillä alueella tuotettaisiin kotimaista sähköä.

17-19. Rakennusten ja rakenteiden omistaja vastaa niiden käyttöään päättymisen jälkeisestä purkamisesta ja kierrätyksestä.

20. Käytettyjen materiaalien eettisyyden arviointi ei kuulu MRL 137 §:n mukaiseen rakennusluvan erityisten edellytysten harkintaan.

21-22. Tämän suunnittelutarveratkaisun harkinnassa on arvioitu, että aurinkovoimalan toteuttaminen ko. alueelle ei aiheuta kohtuutonta haittaa naapurikiinteistöjen maanomistajille.

23. Aurinkovoimaloista ei aiheudu sellaisia häiriöitä, joilla olisi suoria ihmisten terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvia haittoja kuten melu-, tärinä-, pöly-, ilmansaaste- tai hajuhaittoja.

24. Rakennuksen ja rakenteiden omistaja vastaa niiden turvallisuudesta.

25. Suunnittelutarveratkaisua koskevassa arvioinnissa on huomioitu luonnon monimuotoisuus ja kulttuuriperintöarvot. Osallistaminen on suoritettu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, mikä takaa oikeuden ja mahdollisuuden vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

**Hakijan vastine:** Alustavalla hankealueella ja sen ympäristössä toteutettiin Ilmatar Oy:n toimesta luontosel-

vitykset kesällä 2023. Luotoselvityksen tuloksien perusteella on suunnittelusta rajattu pois alueita (STR-hakemuksessa nimetty 1–3), jotka jätetään rakentamisen ulkopuolelle eikä hankkeella arvioida olevan niihin vaikutusta. Hankkeessa ei siis toteuteta rakentamista liito-oravan elinympäristöön. Luotoselvitys on ollut nähtävillä hakemuksen liitteenä. A-alueen koillispuolelle sijoittuva luonnontilaisen kaltainen noro ei sijoitu hankealueelle eikä hankkeella ole siihen vaikutuksia.

Hankkeesta on laadittu maisemaselvitys, joka on ollut hakemuksen liitteenä nähtävillä. Selvityksessä hankkeella ei ole todettu olevan vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Metsäpalstat estävät näkymiä hankealueen ympäristössä ja osa-alueen A pohjoispuolelle on suunniteltu maisemointivyöhyke.

Mahdollisen aitaamisen ei katsota aiheuttavan alueen asukkaille merkittävää este- tai virkistyskäyttöhaittaa, koska viljelykäytössä olevilla pelloilla liikkuminen ei jokaisenoikeuksien mukaan ole sallittua.

Alueen kaikkiin maanvuokrasopimuksiin on kirjattu ennallistamisvakuus, joka kattaa energiantuotannon päättymisen jälkeisen alueen ennallistamisen, sekä myös konkurssin kaltaisen poikkeustilanteen.

Ilmatar Solar Development Oy sopii yksityisteiden käytöstä tienhoitokuntien kanssa ja vastaa tarvittavista teiden peruseräparannuksesta ja ylläpidosta koko hankkeen elinkaaren ajan. Toiminta-aikana aurinkovoimaloilla käydään harvakseltaan huoltokäynneillä.

Hankealue ei ole Puolustusvoimien käyttämää harjoitusaluetta. Puolustusvoimilta on pyydetty lausunto hankkeen suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta, ja Puolustusvoimat on arvioinut aurinkovoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Puolustusvoimilla ei ollut lausuttavaa Hatin aurinkovoimahankkeeseen. Uusiutuvan energian tuotanto edesauttaa Suomen huoltovarmuutta ja kasvattaa Suomen energiaomavaraisuutta.

Aurinkovoimapaneeleiden telineet ovat pääosin sinkittyä terästä, ja ne voidaan kierrättää käyttöiän päätteeksi. Maahan asennetut kaapelit voidaan poistaa maasta ja kierrättää. Paneeleista eroteltu pii, alumiini, hopea ja lasi saadaan hyvin kierrätettyä, mutta muiden osien kierrätyksessä on vielä kehitettävää. Paneeleista ei synny vaaralliseksi luokiteltavaa jätettä, ja niiden kierrätyksestä

säädetään sähkö- ja elektroniikkalaiteromudirektiivissä (ns. SER/WEEE-direktiivi). Käytöstä poistettujen aurinkopaneelien kierrätys kehittyy jatkuvasti. Hankkeen pitkä elinkaari huomioiden, ei voida täysin ennustaa materiaalien kierrätettävyyttä 40 vuoden kuluttua, mutta oletus on, että materiaalien kierrätettävyys tehostuu tulevaisuudessa nykytilanteeseen verrattuna. Käyttöään päätyttyä paneelit ja laitteistot voidaan uusia ja aurinkoenergian tuotantoa jatkaa tai rakenteet voidaan purkaa ja alueet ennallistaa.

Paneelien toimintaa ja kuntoa valvotaan tarkasti. Mahdolliset vialliset paneelit tai komponentit vaihdetaan viipymättä uusiin, jotta alueen energiantuotanto pysyy mahdollisimman korkeana.

Ilmatar Solar Development Oy noudattaa kaikessa toiminnassaan (mm. aurinkopaneelien hankinnassa) yrityksen eettistä ohjeistusta. Osana laaduntarkkailua ja ympäristö- ja yritys vastuuta valvotaan laite- ja komponenttien toimittajia sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Paneelien tuotantoa ja laatua valvotaan tarkasti. Ilmattaren yritys vastuun periaatteet on nähtävillä yrityksen verkkosivuilla osoitteessa <https://ilmatar.fi/meista/vastuullisuus/>.

**Pirttiahontien yksityistie:** Tehtävä kirjallinen sopimus Pirttiahon yksityistien käytöstä.

**Valmistelijan vastine:** Huomautus kirjataan tiedoksi hakijalle.

### **Lausunnot**

Tässä osiossa on esitetty tiivistelmät hakemusta koskeneista lausunnoista. Lausunnot välittyvät hakijalle sekä Kouvolan kaupungin rakennusvalvonnalle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle jatkotoimenpiteitä varten tämän päätöksen myötä. Lausunnoissa on jatkosuunnittelun ja -rakentamisen sekä luvituksen kannalta hakijalle ja muille viranomaisille olennaista tietoa.

Hakijalle annettiin mahdollisuus antaa vastineensa lausuntoihin. Lausuntojen yhteydessä on esitetty suunnittelutarveratkaisun valmistelijan sekä hakijan vastineet.

Useat viranomaislausunnot oli laadittu siten, että ne käsittelivät kaikkia hankkeen erillisinä päätöksinä käsiteltäviä osa-alueita A-D. Tähän osioon on poimittu tiivistetysti osa-aluetta A koskevat asiat.

**Kaakkois-Suomen ELY-keskus:** ELY-keskuksen lausunto ja naapurin kuuleminen koskee kaikkia hankkeen neljää nimettyä osa-aluetta A, B, C ja D.

### *Maankäyttö ja kaavoitus*

Aurinkovoimakenttien suunnittelussa tulee pyrkiä hallittuun alueidenkäyttöön ja arvioida tarvetta ratkaista maankäyttö kaavoituksen kautta. Aurinkovoimakenttien sijoituessa alueelle, jonne kohdistuu myös muuta maankäyttöpainetta, on kaavoitus aina ensisijainen suunnittelukeino. Laajempialaisella maankäytön suunnittelulla voidaan edistää uusiutuvan energiatuotannon mahdollisuuksia ja potentiaalia koko kunnan alueella tai laajemminkin alueellisesti.

Käytettäessä suunnittelutarveratkaisua aurinkovoimaloiden rakennusluvan perusteena tulee erityisesti huomioida, että rakentaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Lisäksi rakentamisen tulee täyttää muut maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n asettamat ehdot. Suunnittelutarveratkaisun valmistelua ohjaavat soveltuvien osien poikkeusmenettelyä koskevat säännökset (MRL 173 ja 174 § ja MRA 14 luku). Maanomistajia tulee kohdella kaikessa alueidenkäytön ratkaisuissa yhdenvertaisesti. Hankealueella on voimassa Kymenlaakson maakuntakaava 2040, joka on hyväksytty maakuntavaltuustossa 15.6.2020. Maakuntakaavassa hankealueen C-osa sijoittuu osittain Tuonsaarensuon turvetuotantoalueen aluevaraukselle. Muilta osin hankealue sijoittuu alueille, joille ei ole osoitettu kaavamerkintöjä. Hankealueella ei ole voimassa yleis- eikä asemakaavaa.

### *Luonto*

Hankealueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä metsälakikohteita. Hankealue ei sijaitse IBA-, FINIBA- eikä MAALI-alueilla. ELY-keskuksen tiedossa ei ole sellaisia luontoon liittyviä arvoja, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja luvituksessa.

### *Maaperä, pohjavesi ja pintavedet*

Hankkeen hakemusasiakirjojen ja karttatarkastelun perusteella ELY-keskuksella ei geologian näkökulmasta ole kommentoitavaa. Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Hankkeen eri osa-alueille ei osu mitään geologisesti merkittävää.

### *Torasjoen vesistö*

Hankealue sijaitsee osittain Torasjoen yläosan varrella. Torasjoki toimii vastaanottavana vesistönä hankealueen hulevesille. Torasjoen ekologinen tila on välttävä. Suunnitelman mukaan hankealueelle ei ole suunnitteilla rakenteita tai toimintoja, jotka lisäisivät pintavaluntaa alueella. Selvityksen mukaan hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta hulevesien määrään. Hankkeen voidaan siten olettaa vähentävän Torasjoen kuormitusta maankäyttömuodon vaihtuessa pois aktiivisesta viljelykäytöstä. Torasjokea varjostavaa reunakasvillisuutta suositellaan säilytettäväksi. Mikäli hankkeen edetessä nousee esiin tarve

uudisojittaa tai perata vanhoja oja, tulee vaikutukset sekä vesilainmukainen luvantarve arvioida. Torasjoella ja siihen laskevilla uomilla on ojitussyhteisöjä, ja mahdollisista muutoksista näihin uomiin tehdessä tulee kuulla ojitussyhteisöä. Jos aurinkopaneelikentältä johdetaan lisävesiä yhteisön uomaan, tulee hankevastaavan osallistua uoman kunnossapitoon ja tarvittaessa suurentaa uoma riittävän suureksi siten, että se pystyy vastaanottamaan lisävedet, mikäli vesimäärä sitä edellyttää. Torasjoen rannalle rakennettaessa (osa-alue C) tulee huomioida, ettei joen mahdollisesta tulvimisesta aiheudu vaaraa.

#### *Ilmastovaikutukset*

Suunniteltu aurinkovoimahanke vastaa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä Kymenlaakson maakuntakaavan tavoitteisiin edistämällä uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuutta. Suunnittelutarvehakemuksen mukainen hanke edistää siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan.

#### *Maisemavaikutukset*

Aurinkovoimakentän kaapeloinnit on suunniteltu rakennettavan maakaapeleilla, jolloin maisemaan ei lisätä ilmakaapeleita. Maisemalliset vaikutukset ovat paikallisia. ELY-keskuksen mielestä hankkeella ei ole vaikutuksia valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin eikä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.

#### *Paloturvallisuudesta huolehtiminen*

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on laatinut aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohjeen ([https://pelastuslaitokset.fi/sites/default/files/2023-01/Aurinkos%C3%A4hk%C3%B6j%C3%A4rjestelmien\\_paloturvallisuus\\_ohje\\_S\\_18012023.pdf](https://pelastuslaitokset.fi/sites/default/files/2023-01/Aurinkos%C3%A4hk%C3%B6j%C3%A4rjestelmien_paloturvallisuus_ohje_S_18012023.pdf)) hyödynnettäväksi hankkeiden suunnittelussa. Ohjeen mukaisesti tulee arvioida paloturvallisuusriskit ja mm. huoltotieyhteyksien tarve.

#### *Tie ja liikenne, lausunto ja naapurin kuuleminen*

Kulku alueelle A tapahtuu maantieltä 14628 kohdasta noin 14628/1/4278. Liittymän nykyinen käyttötarkoitus on tierekisterin mukaan maa- ja metsätalouskäytön ojan yli kulkulaite. Mikäli liittymään tulee aurinkovoimalatoiminnoista aiheutuen muutakin liikennettä kuin voimalan rakentamiseen ja/tai huoltoon liittyvää liikennettä, tulee liittymän käyttötarkoitukseen hakea muutosta Pirkanmaan ely-keskuksen keskitetystä lupapalvelusta. Asiasta löytyy tarkempaa tietoa ohjeineen osoitteesta <https://www.ely-keskus.fi/liittymat>. Kulku muille aurinkovoimalan alueille tapahtuu paikallisen yksityistieverkon kautta.

**Valmistelijan vastine:** Kouvolan kaupungilla ei ole alueella maankäyttötarpeita, joka puoltaisi toimintojen

yhteensovittamista kaavoituksen keinoin. Tämän suunnittelutarveratkaisun Päätöksen perustelut -osiossa on seikkaperäisesti käyty läpi MRL 137 §:n mukaiset rakennusluvan erityiset edellytykset ja arvioinnin perusteella voidaan todeta, että merkittäviä vaikutuksia aiheuttavaa rakentamista ei suunnittelutarveratkaisun myötä muodostu. Näin ollen suunnittelutarveratkaisun myöntämiselle ei ole esteitä. Muut ELY-keskuksen lausunnossa esille tuomat seikat kirjataan tiedoksi ja hakijalle ja muille viranomaisille jatkosuunnittelussa huomioitavaksi.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston aurinkosähköjärjestelmiä koskeva paloturvallisuusohje ei sellaisenaan täysin sovellu suuren mittakaavan aurinkovoimaloiden suunnittelun ohjeeksi. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto aikoo päivittää ohjetta laajojen voimaloiden osalta.

**Hakijan vastine:** Hatin hankealue sijoittuu pääosin peltoalueelle, jolle ei ole tiedossa muuta maankäyttöpainetta. Hankkeen vaikutukset on arvioitu suunnittelutarveratkaisuhakemuksessa eikä hankkeen ole arvioitu aiheuttavan merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Hankkeen C-osa sijoittuu vähäiseltä osin Tuonsaarensuon turvetuotantoalueen aluevaraukselle. Turvetuotantoaluetta voidaan muilta osin tulevaisuudessa hyödyntää turvetuotantoon, vaikka Hatin aurinkovoimahanke toteutuisi suunnitellun mukaisesti.

Torasjokea varjostavaa reunakasvillisuutta ei ole aurinkovoimahankeen takia tarpeen poistaa ja se voidaan säilyttää nykyisellään. Mahdolliset vaikutukset, vesilain mukainen luvantarve sekä ojitusyhteisöt tullaan huomioimaan, mikäli uudisojittamiselle, ojien perkaamiselle tai vesien johtamiselle ojiin ilmenee tarvetta. Torasjoen mahdollinen tulviminen on huomioitu hankkeen C-osan suunnittelussa.

Pelastuslaitoksen kanssa on käyty keskustelua paloturvallisuuden huomioimisesta hankkeessa.

**Kymenlaakson liitto:** Suunnitelluilla aurinkovoimalan osa-alueilla (A-D) on voimassa Kymenlaakson maakuntakaava 2040. Aurinkovoimalan osa-alueet sijaitsevat pääosin maakuntakaavan nk. valkoisella alueella. Lisäksi aurinkovoimalan osa-alue C menee osittain päällekkäin Tuonsaarensuon turvetuotantoalueen kanssa, joka on turvetuotannolle soveltuva alue. Kymenlaakson maakuntakaava 2040 ja siihen liittyvät

merkinnät ja määräykset on hyvin huomioitu suunnitellun aurinkovoimalan hankesuunnitelmassa.

Kymenlaakson liitto katsoo, ettei suunnitellun aurinkovoimalan osa-alueet A-D ole ristiriidassa Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 kanssa. Lisäksi Kymenlaakson liitto haluaa tuoda tiedoksi, että liitto on laatinut Kymenlaakson Vetylaakso-innovaatioalustan investointien edistämiseksi alueidenkäytön suunnittelun keinoin -selvityksen (2023), jossa on tunnistettu mm. maakunnan aurinkovoimalle soveltuvia alueita. Kymenlaakson liitolla ei ole muuta lausuttavaa asiasta.

**Valmistelijan vastine:** Kymenlaakson liiton lausunto kirjataan tiedoksi.

**Kymenlaakson museo:** Museon lausunto käsittää kaikki hankkeen neljä nimettyä osa-aluetta A-D.

#### *Arkeologinen kulttuuriperintö*

Museoviraston ylläpitämän Kulttuuriympäristön palveluikkunan (ks. <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>) tietojen perusteella suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Lähimmät tunnetut arkeologiset kohteet sijaitsevat alueesta vajaan kahden kilometrin etäisyydellä. Historiallisen kartta- ja ilmapalokuvamateriaalin perusteella aurinkovoimalahankkeelle varatut alueet ovat olleet suurimmalta osaltaan metsää ja suota aina 1900-luvulle saakka, jolloin hankealueet on raivattu pelloiksi.

Hankealueilla ei ole suoritettu arkeologisia selvityksiä. Paneelikentiksi suunniteltujen peltoalueiden käyttöhistorian perusteella voi niiden arkeologista potentiaalia pitää kuitenkin vähäisenä. Tästä syystä Kymenlaakson museo ei edellytä arkeologisia selvityksiä paneelikenttäalueilla hankkeen valmistelun yhteydessä.

Museolle toimitettujen suunnittelutarveratkaisu- ja rakennuslupahakemusten aineistot ovat tienparannustöiden ja sähkönsiirtoreittien osalta vielä alustavia suunnitelmia. Tästä syystä museoon tulee olla yhteydessä arkeologisen selvitystarpeen arvioimiseksi edellä mainituista työhankeista hyvissä ajoin ennen maaperään kajoavien töiden aloittamista, kun tarkemmat suunnitelmat ovat valmistuneet.

#### *Rakennettu kulttuuriympäristö*

Hankealueita ei ole yleis- tai asemakaavoitettu, eikä seudulta ei ole olemassa ajantasaista rakennetun kulttuuriympäristön selvitystä. Hankealueita lähellä sijaitsevat kolme vanhaa kyläkokonaisuutta, Anttila, Mietunaho ja Pihlajasaari, on nostettu kohteina esiin Kymenlaakson rakennuskulttuuri -inventoinnissa vuodelta 1992 (Kymenlaakson rakennuskulttuuri, Seutukaavaliitto 1992). Hatin aurinkovoimaloiden rakentamisalueet A-D sijoittuvat Anttilan ja

Mietunahon kylien kaakkois- ja Pihlajasaaren kylän lounaispuolelle, vanhoille peltoalueille. Kaikki kolme kylää sijaitsevat hankealueista noin 1,4 km päässä.

Anttila on tiiviikhö, rakenteensa hyvin säilyttänyt kyläkokonaisuus Toisen Salpausselän eteläpuoleisella mäki-alueella. Kylässä oli useita taloja jo 1700-luvulla. Mietunaho on peltojen ympäröimälle mäelle tiiviisti rakentunut kylä, jolla inventoinnissa katsotaan olevan huomattava maisemallinen arvo. Myös Mietunahossa on ollut asutusta jo 1700-luvulla. Pihlajasaaren kylän kulttuurimaisemaa leimaavat suuret korkeuserot. Kylä on rakentunut rivimäisesti harjumuodostumalle, jota kylätie seurailee. Inventoinnin mukaan erityistä arvoa on kylien kylärakenteilla sekä vanhoilla rakennuksilla, mutta myös vanhat peltoalueet sekä niityt ovat oleellinen osa alueen kulttuurimaisemaa.

Aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisun maisemaselvityksen (WSP Finland, 2.11.2023) mukaan hankealueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä ei sijaitse arvokkaita valtakunnallisia tai maakunnallisia rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman kohteita.

Maisemaselvityksessä ei käsitellä tarkemmin hankealueiden tai niiden lähiseudun paikallisia kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja.

Maisemaselvityksen kappaleessa 3.2 Arvio maisemavaikutuksista kuitenkin todetaan, että hankkeen suurimmat vaikutukset kohdistuvat paikalliseen viljelymaisemaan sekä asutukseen. Taulukossa 1 sivulla 12/15 todetaan, että viljelymaiseman luonne sekä viljelymaiseman ja asuinkiinteistöjen näkymät tulevat aurinkovoimaloiden myötä muuttumaan merkittävästi ja aurinkovoimalat muuttaisivat paikallisen viljelymaiseman luonteen osin ”energiateollisuusmaisemaksi”.

Museo toteaa, että voimaloille suunnitellut alueet eivät sijaitse vanhojen kylien välittömässä läheisyydessä, joten voimala-alueista ei aiheudu maisemallista haittaa kylien kulttuurimaisemille. Museo kuitenkin katsoo, että paikallisesti arvokas, seudun satojen vuosien päähän ulottuva asutus- ja viljelyhistoria tulee myös tuoda esiin suunnittelutarveratkaisu- ja lupahakemusten aineistoissa.

Kymenlaakson museolla ei ole muuta huomioitavaa hankkeesta arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

**Valmistelijan vastine:** Maaseutumaisemaan tyypillisesti liitettäviä positiivisia arvoja alueella on koettavissa. Hankealueen ulkopuolella olevat kylät muodostavat arvokkaita kulttuuriympäristöjä, mutta niihin suunnitelluilla rakentamistoimenpiteillä ei ole negatiivisia vaikutuksia. Tieto seudun pitkästä asutus- ja viljelyhistoriasta välittyy tämän suunnittelutarveratkaisun kautta, mutta tässä päätöksessä (kts. kohta *Päätöksen perustelut*) on arvioitu, että suunnitellulla hankkeella ei ole asutus- ja viljelyhistoriaa merkittävästä heikentävää vaikutusta.



**Hakijan vastine:** Hankkeen edetessä Kymenlaakson museolle toimitetaan tarkennetut suunnitelmat sähkönsiirtoreitistä ja tienparannustöistä niiden valmistuessa.

Paikallista maisemaa, hankkeen vaikutuksia ja maisemavaikutusten lievennyskeinoja on kuvattu maisemaselvityksessä. A-alueen pohjoispuolelle on jätetty aluevaraus maisemoinnille. Muuten hankekokonaisuuden läheisyydessä olevan asutuksen ja paikallisen tiestön väliin jää useissa kohdissa metsää ja aurinkopaneelien näkyvyys paikallisessa maisemassa rajoittuu pelloille johtaville yksityisteille.

Koska aurinkopaneelienttien näkyvyys rajoittuu lähimaisemaan, on arvioinnissa keskitytty läheisen viljelymaiseman muutokseen, kauempana sijaitsevien arvokohteiden sijaan. Maisemaselvityksessä on kuitenkin tuotu esiin hankealueen läheisyydessä sijaitsevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt sekä niihin kohdistuvat muutokset.

#### **Kymenlaakson hyvinvointialue, Kymenlaakson pelastuslaitos:**

Pelastusviranomaisen kehottaa huomioimaan alueiden suunnittelussa pelastustoiminnan edellytykset, kuten pelastusteiden riittävyyden sekä alueiden saavutettavuuden. Pelastuslaitoksen näkökulmasta lohkot on hyvä jakaa riittävän pieniin alueisiin, jotta palo ei pääse leviämään isommalle alueelle. Lohkojen koko voi pelastuslaitoksen näkökulmasta olla yli 80 metriä, mutta toiminnanharjoittajan on syytä huomioida mahdollisen palon sammutus. Mikäli pelastuslaitoksen vesitykkien kantama ei ulotu palo alueelle, niin pelastuslaitoksen tehtäväksi jää palon rajaaminen lohkoon.

Alueille on oltava kaksi toisistaan riippumatonta reittiä eri suunnista. Tällä varmistetaan, että alue on pelastustoiminnan näkökulmasta käytettävissä ja helposti saavutettavissa. Alueilla olevien pelastusteiden on oltava riittävän leveitä, jotta ne soveltuvat myös pelastuslaitoksen yksiköille. Pelastusteiden pitää olla riittävän etäällä paneeleista, jotta teillä on turvallista liikkua. Pelastusteiden suunnittelussa on huomioitava myös tien kantavuus.

Asemapiirustuksiin oli piirretty mahdolliset aidat. Pelastusviranomaisen suosittelee aitaamista ilkeivallan vuoksi. Lisäksi aidalla varmistetaan se, että kukaan ei vahingossa pääse alueelle. Pelastusviranomaisen pääsy alueelle on huomioitava esimerkiksi putkilukolla. Tällä varmistetaan, että pelastustehtävissä ei synny viiveitä. Lisäksi pelastuslaitokselle on syytä toimittaa kartat, joista selviää kriittisimmät alueet sekä turvakytkimet. Erillisen voimalakentän vaihtosuuntaajat ja kytkimet tulisi sijoittaa paneelientien reunalle helposti saavutettavaan paikkaan, riittävälle etäisyydelle aurinkopaneeleista.

Alueella olevat turvakytkimet on merkittävä selkeillä ja riittävän isoilla opasteilla. Lisäksi niistä on selvittävä, minkä alueen turvakytkin kattaa.

Alueen suunnittelussa tulee varmistaa sammutusveden saatavuus pelastuslaitoksen tarpeisiin sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Sammutusveden ottoapaikoiksi voidaan katsoa esimerkiksi luonnonvesilähteet, palopostit sekä sammutusvesiasemat.

Alueiden aluskasvillisuus on hyvä huomioida suunnittelussa. Mikäli paneelien alla ja lähetyvillä on paljon kasvillisuutta on mahdollista, että maastopalo pääsee leviämään paneeleihin.

Muilta osin pelastusviranomaisella ei ole tässä vaiheessa lausuttavaa suunnitelmiin. Pelastusviranomaisen toivoo vielä suunnittelupalaveria, jossa voisimme käydä läpi alueiden suunnitelmia.

**Valmistelijan vastine:** Pelastusviranomaisen toivoma suunnittelupalaveri järjestettiin 2.2.2024. Kokoukseen osallistui Ilmatar Solar Development Oy:n, Kymenlaakson pelastuslaitoksen ja Kouvolan kaupungin kaavoituksen ja rakennusvalvonnan edustajat. Kokouksessa käytiin läpi pelastuslaitoksen lausunnossa esille tuomat asiat.

**Hakijan vastine:** Pelastustoiminnan edellytykset on huomioitu hankkeen suunnittelussa. Pelastuslaitoksen kanssa on pidetty erillinen palaveri, jossa on käyty läpi hankkeen paloturvallisuutta.

Pelastuslaitoksen kanssa järjestettiin palaveri 2.2.2024 paloturvallisuusasioiden huomioimisesta hankkeessa. Alustavasti pelastuslaitoksen kanssa keskusteltiin pelastusteiden osalta siitä, että kullekin alueelle (A, B, C ja D) järjestetään yksi käyntitie, mutta lisäksi huoltotie ympäröisi sekä halkoisi jokaisen alueen. Näin jokainen hankkeen alue olisi hyvin ja useammasta suunnasta saavutettavissa. Huoltotiet tehdään riittävän leveiksi ja kantaviksi myös pelastustoimintaa ajatellen.

Hankealueet aidataan tarvittaessa. Pelastuslaitokselle tullaan toimittamaan tarvittavat kartat ja tiedot hankkeen edetessä. Turvakytkimet merkitään asianmukaisesti. Pelastuslaitoksen pääsy alueelle varmistetaan (esim. putkilukko).

Sammutusvesien hankinta selvitetään hankkeen myöhemmässä vaiheessa. Hankealueen lähellä virtaa Torasjoki, jonka hyödyntämismahdollisuutta sammutusvesilähteenä selvitetään tarkemmin.

Aluskasvillisuutta niitetään hankealueilta säännöllisesti.

Tarvittaessa pelastusviranomaisen kanssa järjestetään uusi suunnittelupalaveri.

**Puolustusvoimat, 1. logistiikkarykmentti:** Puolustusvoimat on arvioinut aurinkovoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Puolustusvoimilla ei ole lausuttavaa aurinkovoimahankkeeseen.

**Valmistelijan vastine:** Puolustusvoimien 1. logistiikkarykmentin lausunto kirjataan tiedoksi.

**Kouvolan Vesi Oy:** Kaikki hankkeen osa-alueet ovat Kouvolan Veden toiminta-alueen ulkopuolella. Lähin Kouvolan Veden omistama vesijohto sijaitsee osa-alue D:stä noin 2 kilometriä länteen. Hankkeen osa-alueiden läheisyydessä on Keski-Valkealan vesihuolto-osuuskunnan verkostoja. Mikään osa-alueista ei sijaitse pohjavesialueella. Hakemuksen perusteella aurinkovoimaloita ei liitetä viemäriverkostoon ja Kouvolan Vesi olettaa, että niitä ei myöskään liitetä vesijohtoverkostoon. Koska hankealueet sijaitsevat kaukana Kouvolan Veden verkostoista eikä aurinkovoimaloita liitetä vesihuoltoverkostoihin, ei Kouvolan Vedellä ole hankkeeseen huomautettavaa.

**Valmistelijan vastine:** Kouvolan Vesi Oy:n lausunto kirjataan tiedoksi.

**KSS Verkko Oy:** Liitemateriaalissa esitetyllä osa-alueella A kulkee KSS Verkko Oy:n 20 kV ja 400 V ilmajohtoja. Muilla osa-alueilla (B, C ja D) ei sijaitse KSS Verkko Oy:n sähköverkkoa. Materiaalissa esitetty alustava sähkönsiirtoreitti risteää KSS Verkko Oy:n jakeluverkkoa eri kohdissa.

#### *Johtoalue*

20 kV ilmajohto sijaitsee 14 metrin johtoalueella, johtoalueen leveys tulee huomioida aurinkovoimalan suunnittelussa. Ilmajohdon ympärillä oleva johtoalue on jätettävä tyhjäksi eikä sille alueelle tule sijoittaa aurinkovoimalaan liittyviä rakenteita. Johtoaluetta ei saa aidata ja johtoalueelle tulee olla vapaa pääsy.

Johtoalueella sijoitettavien aurinkovoimalaan liittyvien kaapeleiden suojauksesta ja niihin liittyvät sähkötekniset vaatimukset tulee tarkentaa KSS Verkon kanssa suunnitelmien tarkennuttua ennen rakentamista.

KSS Verkko Oy pidättää oikeuden tehdä muutoksia kaapeleiden asentamiseen ja aitarakenteisiin, mikäli ne eivät täytä voimassa olevia sähköturvallisuutta koskevia määräyksiä.

Johtoalueella ei saa varastoida mitään.

#### *Sähkönsiirtoreitti*

Liitemateriaalissa oli esitetty alustava sähkönsiirtoreitti. Suunniteltu kaapeleiden sijoitus risteää KSS Verkon sähköverkon kanssa.

Suunniteltavien kaapeleiden tarkemmat suunnitelmat, josta ilmenee sijaintiedot ja kaapeleiden sijoittuminen tulee käydä läpi KSS Verkon kanssa ennen niiden rakentamista. Siirtoreittiin ei pystytä ottamaan kantaa tarkemmin liitemateriaalin pohjalta.

#### *Maadoitukset*

20 kV ilmalinjapylväiden läheisyydessä on maadoitusjohtimia, jotka on asennettu noin 0,7 metrin syvyyteen, maadoitus ei saa vahingoittua ja mikäli se katkeaa, tulee siitä ilmoittaa välittömästi KSS Verkolle.

#### *Työskentely ja rakentaminen sähköverkon läheisyydessä*

##### *20 kV / 400 V – ilmajohtot*

20 kV ilmalinjan läheisyydessä työskenneltäessä tulee ilmalinjaan säilyttää pystysuora turvaetäisyys 2 metriä ja vaakasuora etäisyys 3 metriä ja 400 V ilmajohtoon vähintään 0,5 metrin vaaka- ja pystysuuntainen turvaetäisyys. Ilmalinjarakenteille ei saa aiheutua haittaa. Ilmalinjan rakenteiden läheisyydessä mahdolliset luiskat on muotoiltava niin loivaksi, ettei niiden sortumisesta ole vaaraa pylväsrakenteille (luiskan kaltevuus 1:2). Luiskia ei saa tehdä 3 metriä lähemmäs pylväsrakenteita. 20 kV ilmalinjapylväiden läheisyydessä on maadoitusjohtimia, jotka on asennettu noin 0,7 metrin syvyyteen, maadoitus ei saa vahingoittua ja mikäli se katkeaa, tulee siitä ilmoittaa välittömästi KSS Verkolle.

##### *20 kV / 400 V – maakaapelit*

Kaivutyö on suoritettava niin, ettei maakaapelit vahingoitu ja työturvallisuus vaarannu. Maakaapelin läheisyydessä on kaivutyö suoritettava lapiolla. KSS Verkko edellyttää kaapelinäyttöä ennen kaivantojen kaivamista. Kaapeleita ei saa roikottaa tai liikuttaa ja niitä tulee tukea tarpeen vaatiessa. Töiden keskeytyessä päivän päätteeksi jännitteisiä kaapeleita ei saa jäädä näkyviin, vaan ne on peitettävä tai suojattava esimerkiksi halkaistulla suojaputkella. KSS Verkon urakoitsijalta saa tarvittaessa apua kaapeleiden tukemiseen ja suojaamiseen. Yhteydenotto tarvittaessa KSS Verkon yhteyshenkilöön.

Yhdensuuntaista tekniikkaa tai sen rakenteita ei saa sijoittaa sähkökaapelien päälle tai niin, että se estää maakaapeleiden uusimisen samaan syvyyteen. Asennuksen ja konekaivuun vähimmäisetäisyys sähkömaakaapeleihin on vaakasuorassa vähintään 0,3 metriä (auraamalla 1 metri). Risteämät tulee suorittaa lyhyellä matkalla sähkökaapeleihin nähden ja niiden pystysuora vähimmäisetäisyys on 0,2 metriä. Kaapelinäytöstä saatavan sijaintitiedon tarkkuuden, työturvallisuuden, sähkökaapelin sähkönjakelun kriittisyyden ja vian vaikutusalueen laajuuden myötä, mikäli kyseessä on 20 kV sähkömaakaapeli, on konekaivuun suositeltava vaakasuora vähimmäisetäisyys 1 metri. Risteämät tulisi lähtökohtaisesti suorittaa sähkökaapelien alakautta.

Esiin kaivettuja kaapeleita peitettäessä kaapelia ympäröivän rakennekerroksen oikeellisuus on varmistettava. Mikäli ympäröivä maaines ei täytä suojaustyön vaatimuksia, korvaa työn toteuttaja maainekset ohjeistuksen mukaisilla. Suojatyttö 200 mm (0-8 mm raekoko hienoa hiekkaa) ja pohjatyttö 100 mm (0-8 mm raekoko hienoa hiekkaa). Maakaapelin ympärille ei saa jäädä kiviä. Suojatyön päälle tuleva pintakerros voi olla kaivumaata. Suojatyön päälle asennetaan varoitusnauha. Vahingoittunut kaapelinvaroitusnauha tulee korvata uudella. Maakaapelin upotussyvyys tulee olla kaivutöiden jälkeenkin 0,7 m kaapelin päältä mitattuna. Jos rakentaessa huomataan, että maakaapelien upotussyvyys jää alle 0,7 m, tulee siitä olla yhteydessä KSS Verkon yhteyshenkilöön.

Maadoituskupari on asennettu saattomaadoitukseksi suurimmalle osalle 20 kV maakaapeleita ja osalle 400 V maakaapeleita. Maadoitus ei saa vahingoittua ja mikäli se katkeaa, tulee siitä ilmoittaa välittömästi KSS Verkolle.

#### *400 V jakokaapit*

Jakokaapit tulee kiertää vähintään 1 metrin etäisyydeltä jakokaapin edestä (avautumissuunta) tai 0,5 metrin etäisyydeltä sen takaa. Lisäksi on huomioitava tarvittavat etäisyydet jakokaapin luona oleviin sähkökaapeleihin ja muihin rakenteisiin. Jakokaapin tukirakenteen alapuolista maa-ainesta ei saa poistaa ja jakokaapin ympäröimä maatyttö on tarvittaessa ennallistettava. Maatyössä tulee huomioida maan tiivistymisen vaikutus.

#### *Muuntamot*

Muuntamoiden ympärillä kulkee maadoituskupari, eikä se saa vahingoittua. Putkia tai kaivoja ei saa asentaa 3 m lähemmäs muuntamoita. Maadoitukset kulkevat 2 m etäisyydellä muuntamoiden seinästä. Lisäksi on huomioitava tarvittavat etäisyydet muuntamon luona oleviin sähkökaapeleihin ja muihin rakenteisiin. Muuntamoiden vieressä voi olla varattu tila huoltoajoneuvolle esimerkiksi nostotöitä varten. Suunnitellun tekniikan sijoittamisen tulee mahdollistaa tämän tilan käyttö.

Lausunnon vastaanottajan tulee huolehtia, että edellä esitetyt ohjeet otetaan huomioon ja tulevat työmaalla työskentelevien tietoon mukaan lukien aliurakoitsijat.

Mikäli tapahtuu sähköverkkoon liittyvä vahinko, tulee siitä ilmoittaa välittömästi KSS Verkko Oy:n vikailmoitusnumeroon 05 8851800.

#### *Lausunnon voimassaolo*

Lausunto on voimassa toistaiseksi. Mikäli lait tai vaatimukset sähköturvallisuuden osalta edellyttävät muutoksia lausunnossa annettuihin ehtoihin, johdon omistajalla on oikeus muuttaa lausuntoa.

**Valmistelijan vastine:** Lausunto liitetään osaksi suunnittelutarveratkaisua, jotta sen tiedot välittyvät rakennusvalvonnalle ja hankkeeseen ryhtyvälle.

**Hakijan vastine:** Johtoalue on huomioitu hankkeen suunnitelmissa ja se tullaan jättämään tyhjäksi ja aitaamattomaksi siten, että johtoalueelle on vapaa pääsy. Kaapeleiden suojauksesta ja sähköteknisistä vaatimuksista ollaan KSS:ään yhteydessä hankkeen edetessä.

Hakemuksessa esitetty sähkönsiirtoreitti on alustava ja se tarkentuu hankkeen edetessä. Tarkemmat suunnitelmat käydään KSS Verkko Oy:n kanssa läpi ennen rakentamista.

Maadoitusjohtimet huomioidaan suunnittelu- ja rakennustöissä. Sähköverkon läheisyydessä työskentelyä ja rakentamista koskevat ohjeet otetaan huomioon ja huolehditaan, että ne tulevat kaikkien työmaalla työskentelevien tietoon.

**Fingrid Oyj:** Ei tarvetta antaa risteämälausuntoa, koska hankealueen lähetyville ei sijoitu Fingridin voimajohtoja.

**Valmistelijan vastine:** Fingrid Oyj:n lausunto kirjataan tiedoksi.

**MTK-Kaakkois-Suomi ja MHY Kymenlaakso:** Hulevesien hallinnassa tulee tarkasti huomioida vaikutukset ympäröiviin peltoihin ja metsiin. Miten estetään veden nouseminen ympäröiville pelloille ja metsiin?

Hankealue sijaitsee valkoposkihanhien ja tundrahanhien (Anser albinfors, läpimuuttaja) syksyn päämuuttoreitillä sekä tundrahanhien ja metsähanhien (Anser fabalis, VU) kevään päämuuttoreitillä. Valkoposkihanhet voivat laiduntaa pelloilta erilaisia kasveja ravinnokeeseen. Myös tundrahanhi ja metsähanhi saattavat muuttoaikoina etsiä ravintoa pelloilta.

Hankkeen toteuttamisesta huolimatta lähiseudulla sijaitsee kuitenkin edelleen laajoja peltoalueita. Hanhiparvet etsivät uudet ruokailukohteet ja ohjautuvat lähiympäristön aktiiviviljelyksessä oleville pelloille, voimala-alueen perustaminen ei ole ratkaisu hanhiongelmaan, mutta vaikuttaa asiaan.

Paneelikenttien ja niitä mahdollisesti ympäröivän puuston väliin jätetään suojavyöhyke, jolta puusto on poistettu. Kuuluuko vuokrasopimukseen/suunnittelualueeseen riittävästi suojavyöhykealaa?

Hiililaskelma: Voimalan elinkaaren eri vaiheiden päästöissä ei ole huomioitu maankäytön muutoksesta aiheutuneita päästöjä.

Hiililaskelmissa on syytä ottaa huomioon myös alueelta hakattavan puuston ja peltoviljelyn loppumisesta aiheutuvat päästöt.

Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin ja ekologiin yhteyksiin:

Hankealueen C-osa sijoittuu hyvin lähelle siniviheryhteystarvemerkinettä, mutta välttämällä yksittäisten puiden poistoa tien ja peltojen laidoilta sini-viheryhteystarvemerkinettä läheisyydessä haitallisten vaikutusten muodostuminen voidaan kokonaan estää.

Siniviheryhteystarvemerkinettä läheisyydessä sijaitsevalle pelto- ja metsämaalle ei tule asettaa käytön rajoituksia eikä erityistä ohjausta.

**Valmistelijan vastine:** Hakemuksessa ei ole esitetty voimala-alueen maapinta-alan kattamista vettä läpäisemättömillä pinnoilla, joten voidaan arvioida, että hanke ei lisää tulvimisvaaraa.

Vaikutuksista hanhien muuttoreitteihin tai laiduntamiseen ei ole tässä yhteydessä tarkkaa tietoa. Kouvolan kaupungin alueella peltoalan pinta-ala on yli 46 000 hehtaaria, joten tämän hankealueen vaikutus hanhien käyttäytymiseen on oletettavasti melko vähäinen.

Suunnittelutarveratkaisu ei anna oikeutta poistaa puustoa suojavyöhyketarkoituksiin naapurikiinteistön puolelta. Rakennuspaikkana on Ilmatar Solar Development Oy:n vuokraama alue.

Siniviheryhteystarvemerkinettä viitattaneen Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 merkintöihin. Yhteystarvemerkinettä on viitteellinen, eikä aurinkovoimalahanke luo laajaa maakuntatasoista liikkumisestettä eläimille. Tällä suunnittelutarveratkaisulla käsitellään ainoastaan rakennuspaikaksi vuokratun alueen rakentamisen erityisiä edellytyksiä, eikä tällä suunnittelutarveratkaisulla voida muodostaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia toimenpiderajoituksia po. rakennuspaikan ulkopuolisille kiinteistöille.

**Hakijan vastine:** Suunnittelutarveratkaisuhakemukseen sisältyy hulevesivaikutusten arviointi. Arvion mukaan hulevesien määrä ei nouse merkittävästi rakentamisen myötä. Pelto-ojien toimivuus tullaan huomioimaan sekä rakennustöiden suunnittelussa että käytönaikaisessa toimivuudessa.

Hatin hankealueen ympäristössä on runsaasti peltopinta-alaa, jota muuttolinnut voivat käyttää levähdysalueinaan.

Mahdolliset suojavyöhykkeet toteutetaan hankealueen sisälle ja suojavyöhykkeiden tilantarve on huomioitu hankkeen suunnittelussa.

Hankkeen toteuttaminen ei vaadi puuston poistoa, minkä takia sitä ei ole huomioitu hiilitaselaskelmassa.

Paneelitelneiden perustustapa suunnitellaan kiinteistön maaperäolosuhteiden mukaan. Maaperä jätetään nurmi-/niittyteitteiseksi, jota niitetään säännöllisesti. Hankealue jää huoltoteitä lukuun ottamatta kasvillisuuden peittämäksi eikä hankealuetta päällystetä. Tämän takia peltoviljelyn loppuminen ei ole sellainen merkittävä asia, joka olisi katsottu tarpeelliseksi huomioida hiilitaselaskennassa.

**Maataloustuottajain Valkealan yhdistys MTK Valkeala ry:**

Mtk-Valkeala kannattaa aurinkoenergiaa ja muita biopohjaisia energian tuotantomuotoja. Mielestämme ne tulee kuitenkin sijoittaa ja rakentaa olemassa olevien ruoantuotantoon soveltuvien peltojen ulkopuolelle. Onhan uusien peltojen raivaaminen käytännössä jo estetty nykyisessä cap-tuki järjestelmässä. Siksi näemme huoltovarmuuden ja paikkakuntamme kestäväen maatalous rakenteen kannalta tärkeäksi säilyttää nykyiset pellot viljelykelpoisina. Mikäli hanketta viedään eteenpäin, pidämme tärkeänä huomioida seuraavia asioita hankkeen ympärillä:

- Hanke ei saa häiritä alueen naapureita. Esimerkiksi puita ei saa vaatia kaatamaan naapureiden alueelta mahdollisen varjostuksen takia.
- Hanke ei saa haitata metsästystä alueen ympärillä.
- Hanke ei saa rajoittaa yksityisteiden käyttöä. Alueen rakentajien ja huoltajien tulee osallistua tienpidon kustannuksiin ja tarvittaessa korjata aiheuttamansa vahingot.
- Hanke ei saa aiheuttaa metsäkatoa. Metsän kaatoa aurinkovoimalan ympäriltä ja sähkönsiirtolinjojen alta tulee välttää.
- Hanke ei saa aiheuttaa vahinkoa vesistöön. Hankealueiden läpi virtaa Torasjoki, johon ei saa päästä rakentamisvaiheessa tai sen jälkeen haitallisia aineita. Alueen rakentaminen ei saa muuttaa alueen muiden peltojen ja metsien vesitaloutta huonompaan suuntaan. Rakentajan tulee korjata mahdollisesti aiheuttamansa vahingot.
- Sähkön siirtolinjan rakentamisesta aiheutuneet vauriot tulee korvata täysimääräisesti maanomistajille ja sähkölinjan sijoittamisesta tulee maksaa maanomistajalle kunnollinen korvaus.
- Aurinkovoimalan alle jäävät pellot menettävät maataloustukikelpoisuuden ja ovat pois tuotantokäytöstä vuokra-ajan päättymisen jälkeen. Samalla menetetään Kouvolan alueelle tulevaa maataloustukirahaa sekä peltojen viljelystä tulevaa tuottoa, millä on merkitystä alueen muille maatalouteen liittyville elinkeinoille, esim.



Kouvolassa on merkittävä maatalouskauppojen ja huoltoliikkeiden keskittymä.

**Valmistelijan vastine:** Suunnittelutarveratkaisu ei itsessään oikeuta poistamaan puustoa naapurikiinteistöiltä. Hankealue sijoittuu pelloille, joten se ei aiheuta metsäkatoa. Hanke sijoittuu pelloille. Kouvolan kaupungin alueella peltoalan pinta-ala on yli 46 000 hehtaaria. Hankekokonaisuuden (osa-alueet A-D) osuus Kouvolan peltoalasta on n. 0,15 %. Näin ollen voidaan katsoa, että viljelyksestä poistuvan peltoalan määrä on hyvin vähäinen. Kaikessa metsästyksessä on huomioitava, ettei toisen kiinteistölle tai kiinteistöllä oleville rakennuksille missään olosuhteissa aiheuteta vahinkoa. Voimansiirtolinjojen tai -kaapeleiden sijaintia ei ratkaista suunnittelutarveratkaisussa, eikä tällä päätöksellä voida päättää sähkönsiirtolinjoista mahdollisesti aiheutuvista korvauksista. Alueen yksityisteiden hoitokuntia on tiedotettu hankkeesta ja hoitokunnilta on pyydetty lausunnot.

Maataloustukiin liittyviä asioita ei käsitellä suunnittelutarveratkaisussa. Tukien osalta kyse on maanomistajan tahtotilasta omistamansa maa-alueen käytöstä.

**Hakijan vastine:** Hankkeen toteuttaminen ei vaadi puuston poistoa hankealueelta eikä naapurikiinteistöiltä. Naapureilta ei siis tulla vaatimaan puiden kaatamista eikä sellaiseen ole lainsäädännöllistä oikeutta.

Hankkeella ei nähdä olevan vaikutusta lähialueen metsästykseseen eikä hanke rajoita lähialueen yksityisteiden käyttöä.

Ilmatar Solar Development Oy sopii yksityisteiden käytöstä tiekunnan kanssa ja vastaa tarvittavista teiden perusparannuksesta ja ylläpidosta aurinkopuiston koko elinkaaren ajan.

Hankkeella ei arvioida olevan kielteisiä vaikutuksia Torasjoen vesistöön. Vaikutukset virtavesiin on käsitelty suunnittelutarveratkaisuhakemuksessa. Alueen rakentamisella ei ole vaikutusta muiden peltujen ja metsäalueiden vesitalouteen. Torasjoen ranta-alue jätetään rakentamisen ulkopuolelle.

Sähkönsiirtolinja suunnitellaan tarkemmin ja sille haetaan tarvittavat luvat hankkeen myöhemmässä vaiheessa. Hankkeessa ei ole tarkoitus rakentaa uusia suurjännitteisiä voimajohtoja. Hankkeen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan

keskijännitemaakaapeleilla, joiden sijoituksesta ja siitä maksettavista korvauksista sovitaan maanomistajien kanssa tehtävillä sijoitussopimuksilla, ellei asiasta ole sovittu maanvuokrasopimuksella. Kaapelit pyritään ensisijaisesti sijoittamaan olemassa olevien teiden viereen tai kiinteistöjen reuna-alueille

Aurinkovoimalat tuottavat koko elinkaarensa ajan maanomistajille maanvuokratuloja sekä kaupungille kiinteistöverotuloja. Maanomistaja voi myös halutessaan palauttaa pellot viljelykäyttöön vuokra-ajan päättymisen jälkeen.

### **Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri ry:**

#### *Hankesuunnittelumenettely:*

On valitettavaa, että Kouvolan kaupunki valmistelee hanketta suunnittelutarveratkaisun ja rakennuslupamenettelyn kautta.

Esimerkiksi Kymenlaaksossa Miehikkälän ja Virolahden kunnat parhaillaan valmistelevat aurinkovoimahankkeita kaavoitusmenettelyyn tukeutuen. Kun aurinkovoimahankkeiden säätelykeinot ovat toistaiseksi vähäiset, hankkeiden valmistelulle kaavoituksen kautta on erityisen painava peruste.

Kaavasuunnittelun ohittava toimintamalli on ongelmallinen laajemminkin, koska sen myötä muodostuu käytäntöä, jossa kaavoitusmenettely ja sen kytkös maankäytön suunnittelujärjestelmään ja edelleen demokraattiseen yhteiskuntajärjestykseen alkaa kyseenalaistua pala palalta. Kun hankkeet ovat usein ulkomailta käsin rahoitettuja, riski korostuu entisestään. Uuden normaalin syntyä edistää osaltaan päättäjien kilpailu hankkeiden sijoittumisesta, mitä kautta sisäisen kritiikin mahdollisuus kapenee olemattomiin.

Kaavoituksessa hankkeen vaikutusalueen asukkaiden osallisuus olisi ennakoitavampaa. Osa lähiseudun asukkaista saattaa kokea aurinkovoimahankkeet ongelmallisiksi juuri osallisuuden epäsymmetriasta johtuen. Se ilmenee mm. tiedotuksen ja vaikutuskeinojen puutteellisuuksina, kun asiat ovat pitkälti jo sovittu hanketahon, maanomistajan ja kunnan kesken niiden tullessa julki. Hankesuunnitelmassakin vaikutuksia ihmisiin on tarkasteltu vain vähän. Suunnittelumateriaalia yleensä ei ole saatavissa Kouvolan kaupungin internetsivuilla.

Taustalla on aurinkovoimarakentamista ohjaavan lainsäädännön puutteellisuudet yhdistyneenä hankkeiden määrään, laajuuteen ja etenemisvauhtiin. Verrattuna esimerkiksi tuulivoimaan (2000m) ja turvetuotantoon (500m) hankkeiden etäisyyttä asutukseen ei säädellä luvituksessa toistaiseksi lainkaan. Hakemussuunnitelmassa aurinkopaneelien minimietäisyydeksi asutukseen esitetään 50 metriä.

Mille etäisyydelle muu infra sijoitetaan, tai miten esim. puustoistutuksin tapahtuvalla maisemoinnilla vaikutetaan asiaan, jää avoimeksi.

Asuinympäristön äkillinen muutos ilman, että muutosta voi ennakoida ja siihen käytännössä vaikuttaa, ovat kehityskulkuja, mitä juuri kaavoituksella pyritään lieventämään. Mikäli asukas ei muun ohella koe hyötyvänsä hankkeesta mitenkään, hänen on vielä vaikeampaa hyväksyä muutosta. Näin, vaikka uusiutuvan energian tuotannon lisääminen sinänsä on tuskin kenenkään mielestä väärä tavoite. Ongelmallista kuitenkin on, mikäli tuotettu energia myydään/kiintiöidään muualle, mahdollisesti maan rajojen ulkopuolella kulutettavaksi.

#### *Luontoselvitys:*

Luontoselvitys vaikuttaa kattavalta. Sen perustalta voidaan osoittaa, mitkä hankesuunnitelman osa-alueet tai niiden lähialueet eivät sovellu paneelien ja muun infran sijoituspaikoiksi. Luontoselvityksessä esitetyt päätelmät ja suositukset tulee huomioida hankesuunnittelun läpäisevästi.

#### **Valmistelijan vastine:** Perustelut

suunnittelutarvemenettelyn soveltamiselle tämän aurinkovoimalahankkeen osalta on esitetty tämän päätösehdotuksen perusteluissa. Osallisilla on ollut mahdollisuus antaa muistutus hankkeesta ja päätöksen suunnittelutarveratkaisusta tehdään Kouvolan teknisen lautakunnan lupajaostossa. Lausunnossa esitetyt seikat yhtiöiden rahoitusjärjestelystä ja sähkön myynnistä eivät ole tässä suunnittelutarveratkaisussa käsiteltäviä asioita. Luontoselvityksen päätelmät huomioidaan tässä suunnittelutarveratkaisussa.

**Hakijan vastine:** Hatin hankealue sijoittuu kaavoittamattomalle haja-asutusalueelle. Alueelle laadittujen selvitysten ja Kouvolan kaupungin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella hankevastaava on päättänyt hakemaan aurinkovoimahankkeelle suunnittelutarveratkaisua. Kaupunki tekee suunnittelutarveratkaisusta päätöksen voimassa olevan lainsäädännön ja kaupungin omien linjausten mukaisesti.

Hatin aurinkovoimahankkeessa on järjestetty asukastilaisuus hankealueen lähiasukkaille. Tätä kautta asukkaille on annettu mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa hankkeen suunnitteluun. Myös suunnittelutarveratkaisuhakemuksen aikana on ollut mahdollisuus jättää muistutuksia hankkeesta. Suunnittelutarveratkaisuhakemuksen materiaali liitteineen oli saatavilla nähtävilläolon ajan Kouvolan kaupungin

verkkosivuilla ja hakemuksesta on kuulutettu Kouvolan sanomissa ja Kouvolan kaupungin verkkosivuilla.

### **Päätöksen perustelut**

Alueella ei ole voimassa rakentamiseen oikeuttavaa kaavamuotoa, eli asemakaavaa tai sellaista yleiskaavaa, jota voitaisiin käyttää rakennusluvan perusteena. Alue ei ole kaupungin rakennusjärjestyksessä tai yleiskaavassa määriteltyä suunnittelutarvealuetta, mutta rakentamiseen sovelletaan MRL 16 §:n suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä, sillä hanke edellyttää ympäristövaikutustensa merkittävyyden vuoksi tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Rakentaminen edellyttää ennen rakennuslupakäsittelyä tehtävää suunnittelutarveratkaisua. Tässä suunnittelutarveratkaisussa on arvioitu rakennushankkeen MRL 137 §:ssä säädetyt rakennusluvan myöntämisen erityiset edellytykset.

Myönteinen suunnittelutarveratkaisu edellyttää, että rakentaminen ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta ja on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Rakentaminen suunnittelutarvealueella ei myöskään saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Tämän päätöksen mukainen aurinkovoimalan osa-alue C kuuluu laajempaan hakijan tavoittelemaan yhteensä n. 67 ha voimalakokonaisuuteen, joka käsittää kaikkiaan neljä toisistaan erillistä osa-aluetta (A, B, C ja D), joista jokaiselle on haettu ja joista jokaiselle tehdään itsenäinen suunnittelutarveratkaisu ja rakennuslupa. Kaikkien osa-alueiden muodostaman aurinkovoimalakokonaisuuden maksimiteho on yhteensä 71,4 MWp ja keskimääräinen sähköntuotanto noin 70 GWh vuodessa. Tämä suunnittelutarveratkaisu koskee osa-alueen A rakennusluvan erityisten edellytysten arviointia. Hakija on toimittanut hakemusten liitteeksi selvitysaineistoa, jonka perusteella hankkeen osa-alueiden vaikutuksia on voitu arvioida. Selvitykset auttavat hahmottamaan myös neljästä osa-alueesta koostuvan voimalakokonaisuuden yhteisvaikutuksia. Rakennuspaikalle tehtiin maastokäynti 5.12.2023.

#### *Rakennuspaikan vaatimukset asemakaava-alueen ulkopuolella*

MRL 136 §:n mukaan rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä asemakaava-alueen ulkopuolella on, että

1) rakennuspaikka täyttää 116 §:n vaatimukset;

2) rakentaminen täyttää sille 117 §:ssä säädettyt sekä muut tämän lain mukaiset tai sen nojalla asetetut vaatimukset;

3) rakentaminen täyttää 135 §:n 3–6 kohdassa asetetut vaatimukset;

4) teiden rakentaminen tai vedensaannin taikka viemäröinnin järjestäminen ei saa aiheuttaa kunnalle erityisiä kustannuksia; sekä

5) maakuntakaavasta tai yleiskaavasta johtuvat 33 ja 43 §:n mukaiset mahdolliset rajoitukset otetaan huomioon.

#### 1) Rakennuspaikan MRL 116 § vaatimukset

MRL 116 §:n mukaan rakennuspaikan tulee asemakaava-alueen ulkopuolella olla tarkoitukseen sovelias, rakentamiseen kelvoinen ja riittävän suuri, kuitenkin vähintään 2 000 neliometriä. Rakennuspaikan soveliaisuutta ja kelvollisuutta harkittaessa on muun muassa otettava huomioon, ettei rakennuspaikalla ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Lisäksi rakennukset on voitava sijoittaa riittävälle etäisyydelle kiinteistön rajoista, yleisistä teistä ja naapurin maasta.

Rakennuspaikka muodostuu kahdesta kiinteistöstä 286-425-24-1 ja 286-425-7-48, jotka Ilmatar Solar Development Oy on vuokrannut aurinkovoimalan rakentamista varten. Rakennuspaikan maapohja on yksityisomistuksessa. Rakennuspaikan pinta-ala on yhteensä n. 25,1 ha. Rakennuspaikka on sovelias, kelvoinen ja riittävän suuri suunniteltua rakentamista varten. Rakennuspaikan soveltuvuutta arvioitiin maastokäynnillä 5.12.2023. Maastokäynnin perusteella alueen todettiin soveltuvan aurinkovoimalan rakennuspaikaksi.

Rakennuspaikka sijaitsee sisämaassa peltoaukealla, eikä sillä ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Aurinkovoimalan rakenteet on esitetty sijoitettavan riittävälle etäisyydelle kiinteistön rajoista, yleisistä teistä ja naapurin maasta. Voimala-alueita mahdollisesti ympäröivä aita on esitetty kaikkialla vähintään viiden metrin päähän rakennuspaikaksi vuokratun alueen reunoista, mikä täyttää MRA 57 §:n vaatimukset. Paneelimuodulleita sijoittuu rakennuspaikan sisäisten kiinteistörajojen päälle, mikä ei aiheuta poikkeamisen tarvetta sillä hakija on vuokrannut alueet aurinkovoimalan rakentamista varten ja alueen maanomistajat ovat antaneet siihen suostumuksensa. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Pirttiahontien toisella puolella ja joista lähimpään asuinrakennukseen on matkaa noin 540 metriä.

#### 2) Rakentamisen MRL 117 § vaatimukset

MRL 117 §:ssä säädetään rakentamiselle asetettavista vaatimuksista. Osa MRL 117 §:n teknisistä vaatimuksista käsitellään rakennusluvan yhteydessä. Rakennuksen soveltuminen rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimusten täyttäminen käsitellään päätöksen perustelujen kohdassa *Kulttuuriympäristön arvot ja maisema*.

#### 3) Rakentamisen MRL 135 §:n 3–6 kohtien vaatimukset

MRL 135 § kohdat 3-6 rakennusluvan myöntämisen edellytyksistä, joita tulee noudattaa myös asemakaava-alueen ulkopuolella:

3) rakennus soveltuu paikalle;

4) rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie tai mahdollisuus sellaisen järjestämiseen;

5) vedensaanti ja jätevedet voidaan hoitaa tyydyttävästi ja ilman haittaa ympäristölle; sekä

6) rakennusta ei sijoiteta tai rakenneta niin, että se tarpeettomasti haittaa naapuria tai vaikeuttaa naapurikiinteistön sopivaa rakentamista.

Rakennus soveltuu paikalle. Alueella ei ole aurinkovoimalan toteuttamista rajoittavia kaavamuotoja tai alueen ympäristöstä johtuvia seikkoja.

Rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie kts. päätöksen perustelujen kohta *Liikenne*.

Aurinkovoimalaa varten ei tarvita vedensaantia eikä alueelta muodostu jätevesiä.

Aurinkovoimalan rakenteet ovat suunniteltu siten, että ne eivät vaikeuta naapurikiinteistöjen rakentamista. Voimalan rakennuspaikan pohjoispuolella on kiinteistö, jolla sijaitsee asuinrakennus. Muutoin ympäröivät kiinteistöt ovat maa- tai metsätalouskäytössä.

#### 4) Teiden, vedensaannin tai viemäroinnin järjestäminen

MRL 136 §:n 4. kohdassa viitatut teiden rakentamiseen tai vedensaantiin taikka viemäroinnin järjestämiseen liittyvät seikat on käsitelty päätöksen perustelujen kohdissa *Liikenne* ja *Yhdyskuntatekniset verkostot*.

#### 5) Maakuntakaavasta tai yleiskaavasta johtuvat rajoitukset

Maakuntakaavasta tai yleiskaavasta johtuvat rajoitukset on käsitelty päätöksen perustelujen kohdassa *Kaavoitus ja alueiden käytön muu järjestäminen*.

Johtopäätelmänä todettakoon, että suunniteltu rakennuspaikka täyttää MRL 136 §:n mukaiset asemakaavan ulkopuolelle sijoittuvan rakennuspaikan vaatimukset.

#### *Kaavoitus ja alueiden käytön muu järjestäminen*

Rakennuspaikan eteläosaan kohdistuu Kymenlaakson maakuntakaavassa 2040 turvetuotantoalueen merkintä (EOt). Muutoksen turvetuotannon mahdollistavasta maankäytöstä kohti uusiutuvaa energiantuotantoa voidaan katsoa olevan positiivista kehitystä. Maakuntakaava ei osoita rakennuspaikalle MRL 33 §:n mukaisia rakentamisrajoituksia. Maakuntakaavassa on osoitettu koko maakuntakaava-alueita koskevia suunnittelumääräyksiä.

Rakennuspaikkaa ja suunniteltua rakentamista koskee erityisesti määräys: ”*Alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää edellytyksiä uusiutuvaan energiaan perustuvien järjestelmien käyttöön.*” Hatin aurinkovoimalan suunnittelutarvehakemuksessa ja sen liitteissä on selvitetty alueen edellytyksiä uusiutuvan energian käyttöön. Hakemusalueen ulkopuolella pohjoisessa on maakuntakaavassa merkitty Anttilan maakunnallinen maisema-alue (ma/m). Maisema-alueita kuvataan seuraavasti: *Anttilan maisema-alue rajoittuu pohjoisessa toisen Salpausselän deltamuodostelmaan, Anttilankankaaseen. Anttilan kylän eri viljelyaukeita jakaa aluetta halkovat maantiet. Kylän asutus on pääosin sijoittunut harjumuodostelman suuntaisesti kapean kylätien varteen ja mäkien lakialueille.* Hakemuksen mukainen rakentaminen ei uhkaa maakuntakaavan maisema-alueen arvoja. Rakennuspaikan itäpuolelle on merkitty pohjois-eteläsuunnassa sini-viheryhteystarve, jota kuvataan seuraavasti: *Pohjoisten ja itäisten metsävyöhykkeiden sini-viheryhteystarve. Yhdistää Repoveden kansallispuiston sekä laajat, osin erämaiset metsäalueet, harjualueita, Välväylän puhdasvetisen, ekologisesti, luontomatkailun ja virkistyksen kannalta merkittävän vesistöalueen sekä muita luonnon, matkailun ja virkistyksen alueita. Luo ylimaakunnallisen yhteyden Etelä-Savon luontoalueille.* Tavoiteltu aurinkovoimakokonaisuus ei muodosta laajoja eläinten liikkumisesteitä tai aiheuta metsäkatoa, mikä voisi uhata sini-viheryhteystarpeen toteutumista.

Alueella ei ole voimassa oikeusvaikuttaisia yleiskaavoja, joten aluetta ei koske MRL 43 §:n rakentamis- tai toimenpiderajoitukset.

Hankealue rajautuu Torasjokeen. Hankealueen kohdalla Torasjoki on peltojen keskellä virtaava kapea uoma, joka on aikoinaan muokattu ja suoristettu alkuperäisestä luonnontilastaan muistuttamaan tavallista pelto-ojaa. Hankealueen kohdalla Torasjoki ei houkuttele vesistönä muuta rakentamista kuten vapaa-ajan asumista. Näin ollen Kouvolan kaupungin kaavoituksessa on tulkittu, että hankealueen kohdalla Torasjoki ei muodosta sellaista MRL 72 §:n mukaista vesistöä, joka vaatisi rantavyöhykkeelle rakentamisen vuoksi asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Hanke ei siis vaadi Torasjoen vuoksi kaavan laatimista tai poikkeamispäätöstä MRL 72 §:n mukaisesta ranta-alueen suunnittelutarpeesta.

Kouvolan kaupungin tekninen lautakunta hyväksyi Kouvolan kaavoituskatsauksen ja -ohjelman 2024 kokouksessaan 20.12.2023. Suunnittelutarveratkaisuhakemuksen mukaiselle rakennuspaikalle ei ole osoitettu yleis- tai asemakaavoitettavia kohteita. Kouvolan kaupungilla ei ole aikomusta tai tarpeita suunnitella Anttilan kylän itäpuolen alueen maankäyttöä kaavoituksen keinoin. Alueelle ei suuntauudu merkittävää rakennuspainetta, jonka vuoksi olisi tarve laatia yleis- tai asemakaavaa alueidenkäytön tarpeiden yhteensovittamiseksi.

Hakemuksessa esitetty suunniteltu rakentaminen ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle, maakuntakaavan toteutumiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

#### *Kulttuuriympäristön arvot ja maisema*

Rakennuspaikalla ei ole olemassa olevia rakennuksia. Rakennuspaikan lähiympäristössä ei sijaitse kulttuuriympäristön arvokohteita. Lähin valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY-alue) sijaitsee n. 7 km päässä. Rakennuspaikalla ei ole tiedossa muinaisjäännöksiä. Pihlajasaaren, Mietunahon ja Anttilan seudulla on pitkä ja rikas viljelyshistoria, mitkä ovat hyvin havaittavissa 1800-luvun Senaatin kartastoissa. Olennaiset säilyneet ja arvokkaat kylämiljööt jäävät hankealueen ulkopuolelle.

Hakija on liittänyt hakemukseen maisemaselvityksen (Aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisun maisemaselvitys, Kouvola Hatti, 2.11.2023, WSP Finland Oy) sekä havainnekuvia. Rakennuspaikka ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi arvioitulla alueella. Anttilan kylä on arvioitu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Hankkeella ei ole vaikutusta maiseman arvokohteisiin, vaan maisemalliset vaikutukset ovat paikallisia kohdistuen lähinnä alueen asukkaisiin ja muihin alueella liikkuviin. Paneelimuodulit asetellaan eteläsuuntaisesti riveihin. Paneelimuodulin korkeus maasta mitattuna on enintään 4,5 metriä. Maan tasalta katsottuna voimala muodostaa etelä-pohjoissuunnassa selkeän näköesteen ja itä-länsisuunnassa osittaisen näköesteen. Hankkeella ei ole vaikutuksia kaukomaisemaan.

Hatin hankekokonaisuuden kohdalla maisemarakenne on selänteiden ja laaksojen muodostamaa vaihtelevaa ja pienipiirteistä maisemaa. Hanke-alue sijoittuu laajemmalle alavalle peltoaukealle, jota reunustaa metsäiset selänteet. Maisemaselvityksessä osa-alue C kuvataan seuraavasti: *Hankealue sijoittuu avoimelle peltoaukealle. Alueen pitkää luoteisreunaa reunustaa Torasjoki, jonka rantapenkereillä kasvaa vaihtelevaa kasvillisuutta. Joen toisella puolella jatkuu avoin peltoaukea. Alueen koillisreunassa kulkee kapea peltotie. Alueen itäreunalla on vaihtelevaa metsänreunaa, jossa on tehty hakkuita. Alueen lounaiskulmassa on yhtenäinen metsänreuna. Alueen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat paikalliseen viljelymaisemaan.*

Hankealueelle ei ole suoraan näköyhteyttä lähimmiltä asuinrakennuspaikoilta, sillä asuntojen ja hankealueen välillä on metsää. Hankkeen rakennuspaikan sijainnin (metsien rajaama peltoalue) ja ominaisuuksien (alueen asutuksen vähäisyys, alueella ei ole maiseman tai kulttuuriympäristön arvokohteita) perusteella voidaan todeta, että rakentaminen on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä se vaikeuta kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä. Rakennus soveltuu ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää riittävällä tavalla kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset.



## Ympäristö- ja luonnonarvot

Hakija on toimittanut hiilitaselaskelman rakennushankkeesta. Hiilitaselaskelmassa on laskettu aurinkovoimalakokonaisuuden (osa-alueet A,B, C ja D) koko elinkaaren aikana tuottamat hiilipäästöt. Laskelmassa ei huomioida mahdollista materiaalien kierrätystä. Koko Hatin aurinkovoimalakokonaisuuden elinkaaren aikaiset päästöt ovat yhteensä n. 102 000 t CO<sub>2</sub>e, josta 43 % aiheutuu itse aurinkopaneeleista. Selvityksen mukaan aurinkovoimalla tuotetun kWh:n päästökerroin on n. 36 g CO<sub>2</sub>e, kun taas Suomen sähkötuotannon päästökerroin on keskimäärin 128,5 g CO<sub>2</sub>e (vuoden 2019 tieto, Energiavirasto). Päästökertoimella tarkoitetaan syntyvän päästön määrää suhteessa tuotetun tuotteen tai palvelun määrään. Nykypäivän sähköntuotantotapoihin verratessa Hatin aurinkovoimalakokonaisuuden sähköntuotannon päästövähennys on vuodessa noin 6 500 t CO<sub>2</sub>e ja oletetun käyttöiän aikana 40 vuodessa noin 259 000 t CO<sub>2</sub>e. Päästöjä voidaan pienentää kierrättämällä. Hakemuksen mukaan aurinkopaneelit sisältävät mm. lasia, alumiinia, kuparia, piitä ja vähäisiä määriä hopeaa. Hakemuksen hiilitaselaskentaselvityksen mukaan piipohjaisten aurinkokennojen materiaalista suuri osa voidaan kierrättää ja käyttää esimerkiksi uusien paneelien valmistuksessa. Aurinkopaneelien asennustelineet ovat sinkittyä terästä, jota voidaan kierrättää. Myös kuparia ja alumiinia sisältävät kaapelit voidaan kierrättää. Hankkeen ilmastovaikutukset ovat positiivisia.

Hankealueelle on laadittu luontoselvitys (Kouvola, Hatti Aurinkopuisto-hankkeen luontoselvitys 2023, 28.11.2023 Luontoselvitys Kotkansiipi). Selvityksessä hankealuetta kuvataan mm. seuraavasti: ”--*nurmitähkiövaltaista heinäpeltoa, joka oli elokuussa niitetty reunoilta. Alue rajautuu pohjoisreunastaan Torasjokeen, joka on luontotyypiltään havumetsävyöhykkeen pikkujoki EN. Pellon ja joen välissä kasvaa varttunutta puustoa: koivua (Betula), metsäkuusta (Picea abies) ja metsämän-tyä (Pinus sylvestris) sekä pihlajaa (Sorbus aucuparia) ja pajuja (Salix). Osa-alueen kohdalla joessa on myös koskiosuus, Petsankoski. Osa-alueen kahteen osaan jakavan valtaojan reunoilla kasvaa puustona koivua (Betula) ja pensaskerrossa pajuja (Salix) ja vadelmaa (Rubus idaeus). Kenttäkerroksen valtalajeja ovat isonokkonen (Urtica dioica), pelto-ohdake (Cirsium arvense), niittyjuola (Elytrigia repens) ja pujo (Artemisia vulgaris).”*

Torasjoki on selvityksen mukaan havumetsävyöhykkeen pikkujoki, joka on arvokas elinympäristö. Torasjokea kuvataan selvityksessä seuraavasti: ”--*pohjoisreunassa virtaava Torasjoki on uomaltaan monin paikoin oiottu, mutta siinä on myös luonnontilaisen kaltaisia osia. Kohteen edustavuus ei ole kovin korkea, mutta se sopisi ainakin saukon (Lutra lutra) Dir IV elinympäristöksi. Petsankoski on mahdollinen koskikaran (Cinclus cinclus) VU talvehtimispaikka.”* Suunniteltu rakentaminen ei ulotu Torasjokeen.

Luontoselvitys antaa tarkan kuvan alueen luonnonoloista, jonka arvokohteet on otettu huomioon jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Rakennuspaikalla tai sen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita tai Natura2000-alueita. Lähin pohjavesialue (Yölamminkangas, 2-luokan pohjavesialue) sijaitsee noin kilometrin päässä rakennuspaikasta. Rakentaminen vaikuta pohjavesialueeseen. Rakennuspaikan alueella ei ole suojelunarvoisia geologisia muodostumia. Hanke ei aiheuta ympäristö- tai luonnonarvojen vähenemistä tai heikkenemistä.

### *Liikenne*

Liikennöinti alueelle on vähäistä, kun aurinkovoimala on aloittanut sähköntuotannon. Aurinkovoimala-alueelle ei muodostu vakituisia työpaikkoja, vaan liikennöinti koostuu lähinnä paikalla satunnaisesti vierailevasta huolintahenkilöstöstä. Hakemuksessa on esitetty voimala-alueen sisäiset huolto- ja pelastustiet sekä alustava kulkuyhteys rakennuspaikalle.

Asemapiirustuksessa rakennuspaikalle on esitetty kulku pohjoisesta Pirttiahontieltä. Pirttiahontielle kuljetaan Anttilantien kautta. Anttilantie on valtion maantie. Anttilantie on hyvin vähäliikenteinen maantie.

Aurinkovoimalan rakentaminen ei aiheuta kunnalle velvoitteita, tarpeita tai kustannuksia teiden rakentamisesta. Rakentaminen on sopivaa liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden kannalta.

### *Yhdyskuntatekniset verkostot*

Aurinkovoimalan toteutumisen kannalta olennaista on liittymismahdollisuus sähköverkkoon. Aurinkovoimala on tarkoitus liittää 33 kV:n maakaapelilla KSS Energia Oy:n Korja-Valkeala 110 kV linjaan. Hakemuksen liitteenä on esitetty alustava sähkönsiirtoreitti. Suunnitellut reitit noudattelisivat olemassa olevia ajoväyliä ja kulku-uria. Tällä tavoin toteutettuna rakennuspaikan ulkopuolelle sijoittuvista maakaapeloinneista aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa mm. muille maanomistajille ja metsänkäytölle. Reitti on kuitenkin vasta alustava esitys, eikä sähkönsiirtoreitin sijaintia päätetä tällä suunnittelutarveratkaisulla.

Aurinkovoimalan alueella ei käytetä vettä eikä alueelta muodostu jätevesiä. Voimala-aluetta varten ei ole tarve rakentaa vesi- tai viemärijohtoja. Kouvolan Vesi Oy totesi lausunnossaan, että hankealueet sijaitsevat kaukana Kouvolan Veden verkostoista eikä aurinkovoimaloita liitetä vesihuoltoverkostoihin, eikä Kouvolan Vedellä ole hankkeeseen huomautettavaa.

Rakentaminen on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen toteuttamisen kannalta.

### *Palvelujen saavutettavuus*

Suunnittelutarveratkaisulla ei ole haettu rakentamista vakituista tai vapaa-ajanasumista tai työpaikka-aluetta varten, mistä aiheutuisi palvelujen saavutettavuusvaatimuksia tai jotka muodostaisivat asiakashakuisia palveluja alueelle. Suunnitellulla rakentamisella ei ole merkitystä palvelujen saavutettavuuden suhteen.

#### *Virkistystarpeiden turvaaminen*

Rakennuspaikan alueella ei ole virallisia kaupungin tai valtion virkistyskäyttöön osoittamia alueita, eikä sellaisia ole suunnitteilla. Rakennuspaikka on yksityisomistuksessa olevaa peltoa, jolla liikkuminen virkistystarkoituksissa voi tapahtua jokaisenoikeuksien turvin. Koska kyseessä on pelto, tarkoittaa virkistystarkoituksissa liikkuminen kasvukauden ulkopuolista aikaa ja lähinnä lumipeitteistä talviaikaa. Jokaisenoikeudet ovat tapaoikeutta, eikä niitä käyttämällä saa haitata maanomistajan maankäyttöä tai kulkea viljelyksessä olevilla pelloilla. Aurinkovoimalan rakentamisen jälkeen alueella liikkuminen on rajoitettua. Valkealan pohjoisalue on harvaan asuttua maaseutua, eikä jokaisenoikeuksien perusteella tapahtuva liikkuminen aurinkovoimalan rakentamisen myötä kohtuuttomasti hankaloidu. Seudulle jää erittäin runsaasti pelto-, metsä- ja suomaata samoiltavaksi jatkossakin. Alueella ei ole tarpeita perustaa virkistysalueita. Rakentaminen ei vaikeuta virkistystarpeiden turvaamista.

#### *Vaikutukset ihmisiin ja muut sosiaaliset vaikutukset*

Valtaosa edellä arvioiduista vaikutuksista kohdistuvat monilta osin suoraan ihmisiin. Osa-alue C lähimmäiset asuinrakennukset sijaitsevat Pirttiahontien pohjoispuolella. Lähin asuinrakennus sijaitsee n. 530 metrin päässä hankealueesta. Kaksi muuta lähintä asuinrakennusta sijaitsevat n. 800 metrin ja n. 960 metrin päässä. Pirttiahontien pohjoispuolella olevien asuinrakennusten ja osa-alueen C välillä on metsää. Asukkaiden henkilökohtainen kokemus aurinkovoimalasta ja siitä aiheutuvasta elinympäristön muutoksesta voi vaihdella.

#### *Muut vaikutukset*

Hakemuksen mukaan aurinkovoimaloiden palot ovat harvinaisia ja paikallisia. Palot etenevät yleensä maastopaloina paneelikenttien alla. Aurinkovoimalan lasi- ja metallimateriaalit eivät ole erityisen paloherkkiä. Pelastuslaitokselle on varattu pelastustiet. Hankkeen ei arvioida aiheuttavan erityistä paloriskiä.

Hanke sijoittuu peltoalueelle. Hankkeen kokonaislaajuus on noin 68 hehtaaria, josta osa-alueen C laajuus on noin 25,1 hehtaaria. Kouvolan kaupungin alueella peltoalan pinta-ala on yli 46 000 hehtaaria. Koko hankkeen osuus Kouvolan peltoalasta on 0,15 %. Rakentamisella ei ole vaikutusta ruokahuoltoon tai merkittävää vaikutusta viljelyalan pienenemiseen.

Metsästämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. Maanomistajalla ei ole velvollisuutta sallia metsästystä omistamillaan maa-alueilla, eikä viereisillä kiinteistöillä mahdollisesti tapahtuva metsästysharrastus voi olla peruste rajoittaa toisen maanomistajan maankäyttöä. Kaikessa metsästyksessä on huomioitava, ettei toisen kiinteistölle tai kiinteistöllä oleville rakennuksille missään olosuhteissa aiheuteta vahinkoa. Seudulla sijaitsee myös haja-asutusta ja muihin maaseutuelinkeinoihin liittyviä rakennuksia, mitkä tulee vastaavalla tavalla huomioida metsästyksen turvallisuudessa. Seutu on harvaan rakennettua, mistä johtuen metsästysharrastukselle on edellytyksiä aurinkovoimalan mahdollisesta rakentamisesta huolimatta. Hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta metsästysharrastuksen jatkuvuuteen.

Aurinkovoimalasta ei aiheudu pienhiukkaspäästöjä tai muita suoria terveyteen vaikuttavia ympäristövaikutuksia kuten melua, tärinää, päästöjä vesistöön tai ilmaan.

Aurinkovoimalat eivät sisälly sellaisinaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 hankeluetteloon, joten ne eivät automaattisesti vaadi YVA-menettelyä. Päätöksen YVA-menettelyn soveltamistarpeesta tekee hankkeen toimialueen ELY-keskus (Kouvolaassa Kaakkois-Suomen ELY-keskus). Kaakkois-Suomen ELY-keskus ei tätä suunnittelutarveratkaisua koskevassa lausunnossaan viitannut mahdolliseen YVA-menettelyn soveltamiseen. Tässä yhteydessä selvyyden vuoksi todettakoon, että YVA-menettelyyn liittyvät asiat ovat kokonaisuudessaan hankkeeseen ryhtyvän ja ELY-keskuksen vastuulla. Kouvolan kaupunki on ELY-keskuksen lausunnon perusteella tehnyt johtopäätöksen, että YVA-lainsäädännön näkökulmasta ei ole esteitä suunnittelutarveratkaisun tekemiselle.

### *Yhteenveto*

Suunnittelutarvehakemus ja sen liiteselvitykset antavat selkeän kuvan aiotusta rakentamisesta ja siitä aiheutuvista vaikutuksista. Hakemusasiakirjojen avulla on voitu arvioida vaikutukset sekä rakennuspaikkakohtaisesti osa-alueittain että kaikki osa-alueet kattavan voimalakokonaisuuden yhteisvaikutusten osalta. Selvitysten perusteella on voitu arvioida, että Hatin aurinkovoimalan osa-alueen C rakentaminen ei johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä siitä aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Suunnittelutarvealuetta koskevat rakennusluvan erityiset edellytykset on tutkittu ja todettakoon, että rakennusluvan myöntämiselle on olemassa edellytykset, kun huomioidaan päätöksessä luetellut ehdot.

Pääpiirustukset (asemapiirustus, indeksikartta, muuntamon julkisivu-, pohja- ja leikkauspiirustukset, aidan tyyppiirustus, paneelimuodulien tyyppikuva), hakemussuunnitelma, maisemaselvitys ja havainnekuvat, hiilitaselaskenta, luontoselvitys, sijaintikartta **oheismateriaalina**.

### **Maksut ja niiden määräytyminen**

Maksut määräytyvät Kouvolan kaupungin teknisen lautakunnan 13.12.2022 (§ 264) hyväksymän kaavoituksen palvelumaksut ja taksat mukaan (tullut voimaan 1.1.2023).

Suunnittelutarveratkaisupäätös 590 €

Kuuleminen hakemuksen johdosta 70 €/kuultava

Lisäksi peritään kuulutuskustannukset todellisten kustannusten mukaisina.

Asiantuntijana kokouksessa ja vastaamassa kysymyksiin on kaavoitusinsinööri Olli Ruokonen.

Lisätietoja: kaavoitusinsinööri Olli Ruokonen, puh. 020 615 9235, olli.ruokonen(at)kouvola.fi ja kaupunginarkkitehti Anne Kangasniemi-Kuikka, anne.kangasniemi-kuikka(at)kouvola.fi, puh. 020 615 9138

### **Ympäristöjohtajan ehdotus:**

Teknisen lautakunnan lupajaosto päättää myöntää suunnittelutarveratkaisun hakemuksen mukaiselle rakentamiselle seuraavin ehdoin:

- a) Kymenlaakson pelastuslaitoksen lausunnossa esitetyt asiat tulee huomioida rakennushankkeen jatkosuunnittelussa ja luvituksessa.
- b) Voimala-alue voidaan aidata tarpeellisin osin turvallisuusnäkökulma huomioiden
- c) Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja alueella työskentelyssä tulee huomioida alueella sijaitseva sähkönsiirtoverkko. Sähkönsiirtoverkon ja siihen kuuluvien rakenteiden ja laitteiden läheisyydessä toimiessa tulee noudattaa KSS Verkko Oy:n lausunnon mukaista toimintaohjeistusta.

Suunnittelutarveratkaisu on voimassa kaksi vuotta antopäivästä lukien. Sanotun ajan kuluessa on haettava tätä suunnittelutarveratkaisua vastaava rakennuslupa.

### **Teknisen lautakunnan lupajaoston päätös:**

Teknisen lautakunnan lupajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.

Teknisen lautakunnan lupajaosto myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kaavoitusinsinööri Olli Ruokoselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

---